

Компании ▶ 11

Dundee:
Чуждестранните
инвеститори търсят
сигурност

Компании и пазари ▶ 12-13

“Холдинг Пътища” тръгна по пътя на “Мостстрой”

Контролираната от Васил Божков инфраструктурна компания е със запорирани сметки заради просрочен дълг на компания, на която е била гарант

Пари

BONNIER
pari.bg

Понеделник

19 септември 2011, брой 177 (5237)

USD/BGN: 1.42139

▲ +0.25%

Българска народна банка

EUR/USD: 1.3760

▼ -0.25%

Българска народна банка

Sofix: 362.97

▼ -0.68%

Българска фондова борса

BG40: 119.36

▼ -0.28%

Българска фондова борса

цена 1.50 лева

9 770861 560012 >

▶ 8-9

От Нова година

ВСИЧКИ БИЗНЕС ИЗСЛЕДВАНИЯ МИНАВАТ ОНЛАЙН

” Много е важно
бизнесът да
разбере, че
ни е партньор, за да
получаваме коректна
информация от фирмите

▶ Мариана Коцева, председател на Националния статистически институт

Свят ▶ 10

Американският президент предлага “данък Бъфет” за милионерите

Компании и пазари ▶ 14

Производството на биопродукти у нас расте

Биологично произведените храни обаче заемат едва 0.1% от пазара

Next generation ▶ 22-23

Извън поточната линия

Владимир Цветков със самочувствие отхвърля посредствеността и прави уебпроекти само “по най-добрия начин”

2 РЕДАКЦИОННА

Печеливш
Нели Нешева

Годишният финансов отчет на оглавяваната от Нешева Национална здравноосигурителна каса за 2010 г. е заверен от Сметната палата без резерви. Констатацията е, че приходите и разходите на касата са законосъобразни и са извършени в условията на действащото законодателство.

Губещ
Майк Лазаридис

Президентът и съизпълнителен директор на производител на BlackBerry - Research In Motion загуби статута си на милиардер заради спада в акции на компанията. Лазаридис, който притежава директно малко над 5% от акциите, пострада от срива в цената им и участието му в компанията вече се оценява на 640 млн. USD.

Мнения

► С избирането на кандидата за президент от някоя партийна централа ще си навлечем агония за цял мандат на който и да е политически избраник. Дали ще е ГЕРБ или някой друг, няма значение, защото всички други ще са против него. Ако нашите политици можеха за нещо да се договорят и да го изпълнят, щеше да бъде друго, но кое по напред - партията им, личните им амбиции или избирателите. Никой не иска да даде отговор на този въпрос.

Иван

Коментар

Всичко е „Берое“

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

pari.bg Топ 3

1 Берлускони обиждал Меркел. В подслушван телефонен разговор италианският премиер изрича вулгарни думи по адрес на германския канцлер.

2 Населението на София с рекорден ръст. За последните десет години жителите на столицата са се увеличили с над 10%

3 Facebook с упътване за сигурност. Социалната мрежа публикува упътване за сигурност, изготвено от специалисти по онлайн безопасност. То е насочено предимно към по-младите потребители, родителите и учителите им

Няма мое, няма твое, всичко е „Берое“. Всеки който се интересува от футбол, е чувал този популярен рефрен на феновете на клуба от Стара Загора. Ще се наложи обаче да по-променим този израз, защото „Берое“ наистина не е „мое“ и „твое“, вече е „наше“. Футболният клуб се превърна внезапно в държавна собственост - т. е. собственост на всички данъкоплатци, след като беше придобит от „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД. Новината си имаше и достатъчно представителен гласагай - самият премиер Борисов. Че премиерът е силно ангажирана с футбола личност, е ясно. Че решава проблемите със замах - и това е ясно. Стига да са предимно спортни, де. Но нека не изпадаме в подробности. И понеже държавните пари не са подробност, няма как да не оценим бизнес плана на Борисов. За по-малко от седмица държавата здраво навлезе във

Мирослав Иванов
miroslav.ivanov@pari.bg

„ След като даде пари на БНТ да откупи правата за футболната „А“ група, държавата се погрижи да има и кой да играе в нея, като си купи отбор - „Берое“

футболния бизнес. Първо Министерският съвет отпусна 600 хил. лв. на държавната БНТ да се разплати за откупени права за излъчване на мачове от „Виктория футболно първенство“, както е новото име на „А“ група. После пък дойде сделката за „Берое“. Няма как човек да не остане с усещането за целенасочена, мъдра, държавническа политика по футболните въпроси. А проблеми във футбола дал Господ. Сигурно най-лесното им разрешение минава през пълната национализация, че и без това президентите на отбори постоянно нещо искат от държавата. Кой стадион, кой терен, кой данъчни облекчения, кой нещо да „врътка“. Футболът безспорно е социално явление с голяма мощ. За това и канализирането на тази мощ е предизвикателство. Но да се върнем за кратко на финансовата част. Редно ли е държавата да финансира

телевизия, а чрез нея футболни клубове? Простият отговор е - „не“. Защото това не са средства за масовия спорт, за който една държава е призвана да харчи пари. Редно ли е пак с държавни пари да се хрантутят футболни? И тук има един лесен отговор - „не“. Защото с какво отборът на „Берое“ е по-добър проект от финансирането на волейболния отбор на „Миньор Бухово“ примерно.

Пари за спорт трябва да се харчат, но за това са създадени федерациите. Защото всяко сипване на калпак препраща веднага към въпроса дали пък няма странични ангажименти в една сделка, които са скрити за публиката. Същата тази публика, от която се очаква да пълни стадионите, а не да седи пред държавната телевизия и да гледа как държавни отбори играят в едно практически частно първенство. □

НАЦИОНАЛЕН БИЗНЕСВСЕКИДНЕВНИК
WWW.PARI.BG
УЛ. КНЯЗ БОРИС I №161
София 1202
e-mail: business@pari.bg
информация: 4395800
Издава
Бизнес Медиа Груп ЕАД,
част от Bonnier Business Press

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР И ГЛАВЕН РЕДАКТОР
Лилия АПОСТОЛОВА
4395802
liliya.apostolova@pari.bg
МЕНИДЖЪР РЕКЛАМА
Станислава АТАНАСОВА
4395851
stanislava.atanasova@pari.bg

РЕДАКЦИОНЕН ЕКИП
Зам. главен редактор
Иван БЕДРОВ - 4395838
ivan.bedrov@pari.bg

ВИЗУАЛЕН РЕДАКТОР И РЕДАКТОР ПРИЛОЖЕНИЯ
Албена ПИНО - 4395845
albena.pino@pari.bg

ДЪРЖАВНО УПРАВЛЕНИЕ
Филипа РАДИОНОВА - 4395866
philippa.radionova@pari.bg

Красимира ЯНЕВА - 4395876
krasimira.yaneva@pari.bg
Ани КОДЖАИВАНОВА - 4395846
ani.kodzhaivanova@pari.bg
Елена ПЕТКОВА - 4395857
elena.petkova@pari.bg
Радослава ДИМИТРОВА - 4395823
radoslava.dimitrova@pari.bg
Елина ПУЛЧЕВА - 4395877
elina.pulcheva@pari.bg
Филип БУРОВ - 4395857
filip.burov@pari.bg

КОМПАНИИ И ПАЗАРИ
Мирослав ИВАНОВ - 4395894
miroslav.ivanov@pari.bg
Мария ВЕРОМИРОВА - 4395865
maria.veromirova@pari.bg

Изглица ФИЛИПОВА - 4395867
igljika.philipova@pari.bg
Ивана ПЕТРОВА - 4395818
ivana.petrova@pari.bg
Пламен ДИМИТРОВ - 4395896
plamen.dimitrov@pari.bg
Кина ДРАГНЕВА - 4395875
kina.dragneva@pari.bg
Теодора МУСЕВА - 4395871
teodora.musseva@pari.bg
Златина ДИМИТРОВА - 4395845
zlatina.dimitrova@pari.bg
Владоула РАШКОВ - 4395845
vladislav.rashkov@pari.bg
Илия ТЕМЕЛКОВ - 4395877
ilia.temelkov@pari.bg

Ангел СИМИТЧИЕВ - 4395865
angel.simitchiev@pari.bg

УЕБ РЕДАКТОРИ
Билиана ВАЧЕВА - 4395866
biliana.vacheva@pari.bg
Дарина ЧЕРКЕЗОВА - 4395877
darina.cherkezova@pari.bg

ФОТООТДЕЛ
Марина АНГЕЛОВА - 4395879
marina.angelova@pari.bg

Емилия КОСТАДИНОВА
Боби ТОШЕВ - 4395879

ДИЗАЙН И ПРЕДПЕЧАТ
Мая ПИСАРСКА - 4395882
maia.pisarska@pari.bg

Вихър ЛАСКОВ
Красимира МИТЕВА
Ева КОЙЧЕВА

Светла ИВАНОВА
Стела МИХОВА

РЕКЛАМА
4395872, 4395822, 4395827,
4395847, 4395856
ФАКС: 4395826

АБОНАМЕНТ И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ
4395835, 4395831, 4395853
СЧЕТОВОДСТВО - 4395815

ПЕЧАТ: ПЕЧАТНИЦА СОФИЯ ЕООД
ISSN 0861-5608

BONNIER

Цитат

” Нищо няма да се случи, ако не ме дразните. Продължавайте така и може да подпишем на инат

► **Бойко Борисов**, премиер, към протестиращи срещу проучванията за добив на шистов газ

Число на деня

50

► млн. лв. е увеличението на капитала на Инвестбанк, което е поускано от БНБ и ще се приеме на общо събрание на 19 октомври

Гост-коментатор

Музей на социализма

Иван Стамболов
sulla.bg

” Социалистическото „изкуство“ е еманацията на зловредната марксистическа идеология и на престъпното ѝ посегателство срещу морала на трудовете хора

Днес коментарът няма да е на политическа, а на културна тема, защото днес има едно голямо културно събитие - открива се музей на социалистическото изкуство. (Репортаж от музея - на стр. 24.) Най-последната културна общественост дочака този празник, каза изкуствоведката Бисера Йосифова по Националното радио и добави: „За да се осъществи такава идея за такъв музей на социалистическото изкуство, нужно е да има държавническа воля и ето, случи се. Отстоя се интересът и необходимостта от такъв музей.“ Това не било музей на тоталитаризма, обиди се бившата заместничка на Божидар Абрашев, а на социалистическото изкуство, което щяло да бъде живо, докато имало социалистически идеи. Всичко това поражда у мен два въпроса - коя културна необходимост налага съществуването на музей на изкуството не на даден народ или епоха, не на творчески кръг или естетическо течение, а на идеологическа доктрина и защо тази доктрина е не някоя друга, а именно марксизмът? Да, именно доктрината на марксизма, защото социалистическите идеи са марксистически. Тези, които не са марксистически, са социалдемократически, но тяхното изкуство, доколкото имат обособено такова, няма да намери място в новия музей.

Терминът „социалистическо изкуство“ е един от класическите примери за оксиморон наред с „бяла чернота“, „смразяваща жегга“, „буйна плешивина“ и „научен комунизъм“. Понятията „социализъм“ и „изкуство“ са несъвместими, защото, както още Аристотел ясно го е формулирал, изкуството е отражение на действителността и човешките отношения. Колкото това отражение е по-адекватно, колкото повече естетическият свят е изображение на обективния, толкова повече изкуството има право да се нарича изкуство. Изкуството на социализма не изобразява нито обективния свят, нито истинските отношения между хората, нито техните истински духовни преживявания. То е измислено отражение на измисления свят и изродливите човешки отношения такива, каквито ги вижда марксизмът-ленинизмът или каквито на него му е изгодно да ги виждат хората. Произведенията на това „изкуство“ са куки чучела, създадени от „творци“ със съмнителна интелигентност и объркани естетически критерии или от лицемерни нагаждачи, мъчещи се да спасят кариерите си там, където социалистическите идеи притежават и държавната власт. Социалистическото „изкуство“ е процес, при който псевдотворци се изливат пред псевдопублика и сами не вярват в това, в което публиката се преструва, че вярва. Социалистическото „изкуство“ е еманацията на зловредната

марксистическа идеология и на престъпното ѝ посегателство срещу морала на трудовете хора. То прави хората нещастни, защото ги откъсва от истинските им ценности за сметка на болни илюзии. Това „изкуство“ няма стойност, защото е неискрено. Накратко казано - такова изкуство няма. Защо това „изкуство“ не се разглежда като част от модернизма, а му се отделя специално внимание и му се правят тематични музеи? То също като модернизма би трябвало да е отражение на преосмислянето на ценностите в епохата на урбанизация и индустриализация от края на XIX и началото на XX век. Може би България, двукратната кандидатка за шестнадесета съветска република, почита социалистическото „изкуство“ поради същия сантимент, който я влече да празнува рождения ден на Тодор Живков. А може би социалистическото „изкуство“ е толкова любимо на мнозина, защото то е изкуство на малкото съпротивление. То не възвисява простия човек до себе си, а слиза на неговото ниво, претендирайки, че въпреки всичко е възвишено. То е като чалгата. Но чалгата не изисква да си предан на идея, класа или партия. Чалгата е семпла, без претенции за безсмъртност и идеологическа правилност. Ако прибавиш тази претенция към нейната лесна смислаемост, ще получиш социалистическо „изкуство“.

Питам се обаче защо „държавническата воля“ да се увековечи изкуството на социализма се прояви именно сега, когато България е уж интегрирана в западната цивилизация и се управлява от уж дясно правителство? Защо не се създаде музей на комунизма и тоталитаризма, който да покаже безумието на идеологическия терор върху духовността, а се създаде музей на „социалистическото изкуство“, който да го прославя? Може би защото експонатите биха били едни и същи. И сега в центъра на експозицията са паметникът на Ленин и голямата петолъчка от партийния дом, но сега им се възхищаваме, защото са „изкуство“. А щом им се възхищаваме, ще ни бъде трудно да ги съдим, нали?... И ето тук коментарът от културен рязко става отново политически. С прискърбие трябва да установим, че политическият избор у нас вече е сведен до две възможности, до това дали да се кланяме на паметника на съветската армия и на Бузлуджа или да посещаваме музея на социалистическото изкуство и родното място на Тодор Живков. Но в крайна сметка важното е да не спира да кипи културният живот. Освен това мисля, че Картаген трябва да бъде разрушен.

Авторът е рекламен консултант.

Пътуващо шоу

► През уикенда етаж 2 на НДК се превърна в истински терариум благодарение на пътуващото шоу Anasconda - House of Reptiles. Събота беше обявена от организаторите за семеен ден, така че ще можете да забегете децата си на половин цена. Там всички имаха възможност да видят на живо единствената в света салмон боа с две глави, цяла „джунгла“ от змии, алигатори, варани, гущери, тарантули, скорпиони, жаби, костенурки и много други екзотични животни

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

Целият Свят с ниски цени
ОТ AIRFRANCE

ЕЪРОПА 160€
0чк € земае носачи

АЗИЯ 540€
0чк € земае носачи

КАРИБИ 740€
0чк € земае носачи

AIRFRANCE KLM

Цената е за тръгване от София и включва всички такси. Валидна е при определени срокове и условия. Местата по полетите са ограничени. За допълнителна информация за съдържанието с Вашата пътническа агенция, обадете се на Еър Франс на тел. +359 2 9397010 или резервирайте онлайн на airfrance.bg.

► е броят на издадените визи за руски граждани от началото на годината досега. От тях 16 947 са за туристи на „Алма тур“

► Полети с туристи на „Алма Тур“ има и на 23 и 30 септември, така че проблемът с блокираните туристи може да се повтори

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

Русия се оплака и на IATA заради блокираните туристи

Първата оставка заради скандала е на директорката на „Слънчев бряг“ АД

Руският съюз на туристическата индустрия е подал жалба до Международната асоциация за въздушен транспорт (IATA) срещу „България Ер“ заради скандала със стотиците блокирани в България руски туристи, съобщил агентия „Интерфакс“. В същото време пред РИА Новости ръководителят на Руската федерална агенция по туризъм „Ростуризм“ Александър Радков заяви, че Москва трябва да се оплаче от българската национална авиокомпания и пред органите на ЕС.

Според международните разпоредби авиокомпанията е била длъжна да извози пътниците обратно, ако имат билети. От „България Ер“ обаче коментираха за в. „Пари“, че туристическата група „Алма Тур“ не е купила билетите за връщане, затова нямат ангажимент за връщането на туристите

и не носят отговорност за създалата се ситуация.

Кризата с руските туристи продължава вече повече от седмица. „България Ер“ отказа да извършва полети с туристи на „Алма Тур“ заради дълг от около 3.6 млн. EUR на дъщерната ѝ фирма „Алма Тур Флай“. Междувременно вече е подадена и първата оставка, но тя беше не на някой от отговорните за скандала лица, а на косвено свързаната с казуса директорката на „Слънчев бряг“ АД Мария Михалева.

Проблемът може да се повтори

Седмица след началото на скандала с блокираните в България туристи той се повтори. В петък на летищата във Варна и Бургас отново имаше около 300 руски туристи на „Алма Тур“, които не можеха да се приберат в Санкт Петербург. Някои

от тях си купиха повторно билети за свободните места в полети за Москва. Друга група от около 130 души беше извозена в събота срещу неделя със специален полет на авиокомпания „Россия“, организиран от „Ростуризм“ и комитетата по туризъм на правителството на Санкт Петербург.

Още отсега на сайта на летище Бургас е отбелязано, че полетът до Санкт Петербург на 23 септември е отменен. Миналата седмица беше съобщено, че полет с туристи на „Алма Тур“ има и на 30 септември. От „България Ер“ обявиха, че категорично няма да извозват повече туристи на „Алма Тур“. Оттам коментираха и че туроператорът не е купил билетите им за връщане, затова нямат ангажимент да ги транспортират обратно. „От „Алма Тур - Санкт Петербург“ не са купили билети

за туристите си, които трябва да пътуват днес (бел. ред. - петък) до Санкт Петербург и затова полетите ни дотам бяха отменени“, коментира за в. „Пари“ Мария Стоянова, търговски директор на „България Ер“. Вариантите са туристите сами да плащат билета си отново, а после да търсят компенсации или да им бъде организиран извънреден полет от страна на руския им туроператор или руската държавна агенция по туризъм. Ако не се направи добра организация на извозването на туристите, пак ще има такива, които ще нощуват на летището.

Кой трябва да си погаче оставката

Скандалът с блокираните руски туристи беше повод позицията да поиска оставките на икономическия министър Трайчо Трайков и на заместника му с ресор

туризъм Иво Маринов. Оттам обявиха в конфликт на интереси и изпълнителния директор на „Слънчев бряг“ АД Мария Михалева, тъй като освен на поста си в дружеството тя е работела и като регионален представител за Бургас и Слънчев бряг в туристическата агенция „Алма Тур“. Към нея имаше и обвинения, че най-малкото, което е можела да направи, след като е съвместявала двата поста, е да предупреди представителите на държавата в „Слънчев бряг“ АД за лошото финансово състояние на „Алма Тур“ и дъщерните ѝ компании, за да се избегне скандалът с блокирането на стотици туристи в България.

Министър Трайков обяви коментарите на левицата за „евтино политическо заиграване“. Според него правителството е направило всичко възможно, за да помогне в разрешаването на търговския

спор, на който държавата е станала заложник. Все пак обаче в петък той поиска оставката на Михалева, „тъй като в случая това създава конфликт на интереси и напрежение в бранша“. По-късно в обръщение до медиите тя обяви, че напуска поста си, за да не поставя повече „в напрежение и неудобна ситуация от обяснения своите колеги, министър Трайков и правителството“. Още при появата на обвиненията Михалева коментира за в. „Пари“, че според нея няма основания да бъде обвинявана в конфликт на интереси. При назначаването ѝ държавата е била наясно и с другата ѝ позиция, тази в „Алма Тур“, която при това не предполага Михалева да има информация за финансовото състояние на туроператора или това на дъщерните му дружества.

Дарина Черкезова

Зимният сезон ще бъде първият тест за ефекта от скандала

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Според икономическия министър туризъмът има потенциал да преодолее негативните ефекти

Ситуацията с блокираните в България руски туристи може да се отрази още на предстоящия зимен сезон, предупреждава говорителят на Руския съюз на туристическата индустрия Ирина Тюрина. „Боя се, че сега те ще се замислят сериозно дали да дойдат в страната ви, или да

изберат друго направление“, коментира тя в интервю за „Дарик радио“. По думите ѝ туристите имат негативна реакция не просто към дестинацията България или туристическата група „Алма Тур“, но и към националния превозвач „България Ер“. „Те не ѝ вярват и се боят, че няма да ги върне обратно“, казва Тюрина. Тя казва още, че Русия е благодарна за жеста на българските хотелиери да настанят безплатно блокираните в България туристи.

В петък икономическият министър Трайчо Трайков

коментира, че случилото се ще има ефект върху имиджа на страната, но изрази надежда, че туризъмът има достатъчно потенциал, за да превъзмogne евентуалните отрицателни промени в нагласите на руските туристи. Той изнесе данни, според които от началото на годината досега консулските служби на България в Москва и Санкт Петербург са издали общо 367 048 визи за руски граждани. От тях 16 947, или по-малко от 5% от общия руски туристопоток, са за туристи на „Алма

тур“, посочи Трайков. Този процент не е определящ и съществува достатъчно потенциал за превъзможване на евентуални отрицателни промени в нагласите на руските туристи, коментира той.

Русия е важен пазар за българския туризъм, а през последните години значението му се увеличава. Руските туристи през 2010 г. са били с 32% повече в сравнение с 2009 г., а от януари до юли тази години ръстът е им е бил с 21% спрямо 2010 г.

Дарина Черкезова

Акционерите в „Южен поток“ официално разпределиха дяловете си

Освен италианската ENI, която участва в газопровода от самото начало, участие в него сега имат германската Wintershall и френската EDF

Договор между акционерите в проекта за изграждането на газопровода „Южен поток“ беше подписан в петък по време на инвестиционен форум в руския град Сочи. Така вече официално акционерното участие между отделните компании беше документирано. Руският газов гигант „Газпром“ остава мажоритарен собственик в проекта с 50%. Италианската ENI, която доскоро държеше останалите 50% от тръбата, сега намали участието си до 20%.

Останалите 30% вече са поравно разпределени между германската Wintershall (дъщерно дружество на германския химически концерн BASF) и френската EDF („Електриците дъо Франс“). Според руската агенция „РИА Новости“ споразумението е било подписано от шефа на „Газпром“ Алексей Милер, генералния директор на ENI Паоло Скарони, генералния директор на EDF Анри Проглио и председателя на Wintershall Харолд Швагер в присъствието на руския премиер Владимир Путин.

Доказателство за европейската „кръв“ на проекта

След подписването руските медии цитираха Алексей Милер, според когото присъединяването на големите европейски енергийни компании засвидетелства нуждата на ЕС от проекта. Газопроводът „Южен поток“, който още от стартирането му е определян като европейски, планира доставката на природен газ от Русия до страните от Южна и Централна Европа. Тръбата трябва да започне от Новоросийск и да премине по дъното на Черно море. В страната

ни газопроводът ще се раздели на два маршрута. Единият поема за Гърция, а оттам за Италия. Вторият предвижда тръбата да продължи към Сърбия, а оттам за Унгария и Австрия.

Едни пари в бъдеще време

Правителството залага на тръбата, която ще мине през нас, като сигурен приходоизточник. Преди време енергийният министър Трайчо Трайков коментира, че от „Южен поток“ приходите ще започнат още първия ден, в който газът потече. Той пресметна грубо, че те ще са между 800 млн. и 1 млрд. EUR. Трайков коментира, че инвестицията в тръбата на наша територия ще се възвърне до 15 години след построяването на тръбата. Между 400 и 500 млн. EUR ще трябва да даде България при строителството. През 2010 г. беше подписано акционерното споразумение за „Южен поток България“ АД, в което руският „Газпром“ и Българският енергиен холдинг са съдружници с по 50% участие.

Без притеснения

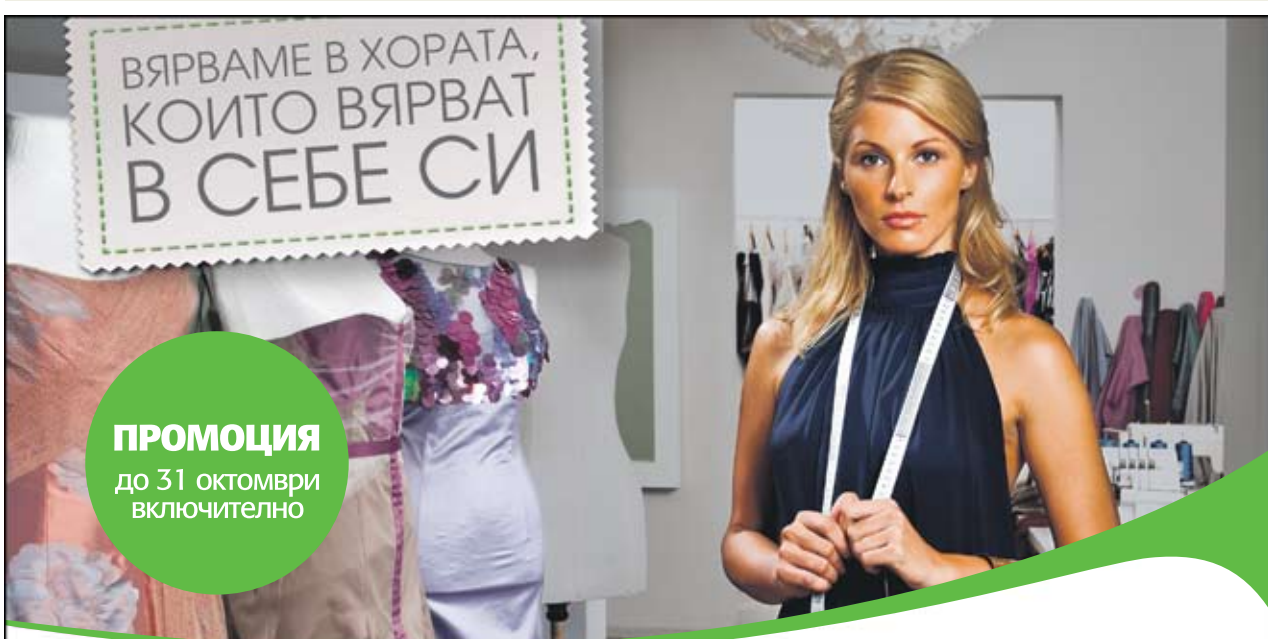
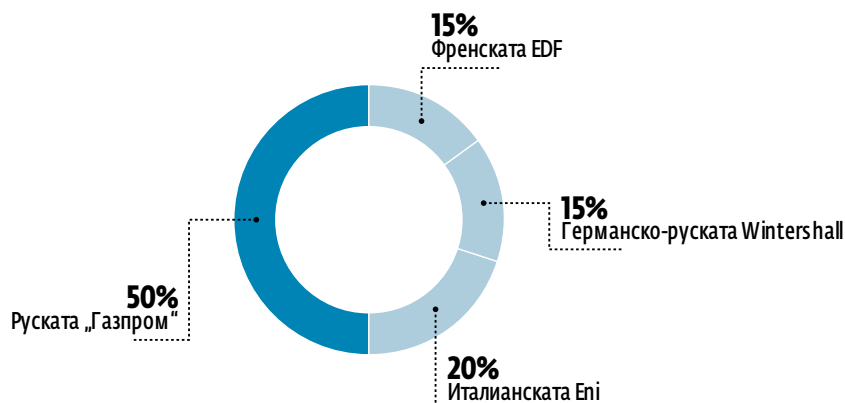
При подписването шефът на „Газпром“ за пореден път увери, че проектът върви по план и първите количества газ - 15.75 млрд. куб. м - трябва да потекат през тръбата в края на 2015 г. Капацитетът на „Южен поток“ ще бъде 63 млрд. куб. м годишно, а до момента се спряга цена за изграждането му от порядъка на 15.5 млрд. EUR.

Антикампани

Докато се подготвяше подписването на споразумението между новите акционери, ЕК започна кампания против проекта. Според еврокомисаря по енергетиката Гюнтер Йотингер „Южен поток“ е опит да се предотврати реализацията на проекта „Южен енергиен коридор“ за доставки на газ в Европа. Той цели да се намали зависимостта на Европейския съюз от руския газ.

Кой какъв дял има в „Южен поток“

ПРОМОЦИЯ
до 31 октомври
включително

Кредити за малкия и среден бизнес в лева и евро

- Фиксирана такса за разглеждане на искане за кредит
- По-ниски лихвени нива

Условията са валидни и за подадени искания за кредити за финансиране на проекти по ЕС/ДБ преди стартиране на кампанията.

За повече информация: www.dskbank.bg Call center: 0700 10 375, *BDSK (*2375).
Както и във всички поделения на Банка ДСК.

банкаДСК
60 години доверието е взаимно

Цветанов почти си призна за скандала с Плевнелиев

Огласените от Георги Кадиев като „брокери“ заплашиха, че ще пренесат случая в съда

Седмица след като даде началото на скандала с премълчаното от Плевнелиев искане на подкуп, вътрешният министър Цветан Цветанов призна, че това е било грешка, но пък обвини присъствалите журналисти, че са „обогатили художествено“ думите му. Преди това червеният кандидат за кмет на София Георги Кадиев огласи имената на „брокерите“, които били поискали от Росен Плевнелиев подкупа - съветниците от ГЕРБ Радослав Тошев и Орлин Иванов и областният управител на София Данаил Кирилов. Така предизвиканият от Цветанов скандал продължава без прякото участие на оказали се в средата кандидат-президент на ГЕРБ Росен Плевнелиев.

Конфигурация и интерпретация

Пред „Дарик радио“ вътрешният министър и шеф на предизборния щаб на ГЕРБ Цветан Цветанов обясни постъпката си така: „Действително беше допуснато като грешка от моя страна, че използвах пример, който не беше умес-

тно в тази конфигурация на хора, които присъстват, да бъде споменат, защото след това имаше такава интерпретация и такова художествено обогатяване на всичко това, което съм казал.”

Обявените за „брокери“

В петък пък кандидатът на БСП Георги Кадиев изпълни обещанието си и съобщи имената на т. нар. брокери, които са участвали в схемата с искания подкуп от Росен Плевнелиев, когато е бил шеф на „Бизнес парк София“. По думите на Кадиев това са Орлин Иванов, Радослав Тошев и Данаил Кирилов. Няколко часа след като той обяви имената им, те свикаха пресконференция в Столичната община и обявиха, че ще заведат дела срещу Кадиев. Те дори смятат, че ще ги спечелят.

„Ще поискам всички доклади по въпроса да бъдат проверени от прокуратурата“, допълни Данаил Кирилов. Според заместник-председателя на СОС Орлин Иванов лъжите на Кадиев са достигнали своя апогей.

Красимира Янева

► В неделя Цветан Цветанов и главният мюфтия Мустафа Алиш Хагжи откриха Петото национално състезание по основни познания по ислямската религия

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

Хронология на докладите

► Първият доклад по замяната на терени между Столичната община и „Линднер“ от пролетта на 2007 г. е внесен от Иван Нейков и Атанас Тасев. Орлин Иванов посочи, че той и Данаил Кирилов са подкрепили доклада, а против са били от БЗНС-ДП, „Гергьовден“, ССД и „Демократи за София“.

► Въпреки че според решението по доклада имоти е трябвало да бъдат извадени от капитала на „Софийски имоти“, за да може общината да извърши замяната, ръководството на общинското дружество не е направило това.

► Затова Данаил Кирилов, Радослав Тошев и Орлин Иванов, които по това време са били от различни поли-

тически групи, внасят доклад на 26 февруари 2008 г. за изваждането на имотите от капитала на „Софийски имоти“, твърдят и тримата. СДС, ГЕРБ и „Атака“ са гласували еднотушно за доклада, а сред гласувалите „против“ е Георги Кагиев.

► На 16 октомври 2008 г. в общинския съвет е обсъждан трети доклад. Според него „Бизнес парк София“ трябва да прехвърли 24 дка на общината, а тя на него само 15. Целият общински съвет е „за“ с изключение на петима общински съветници от БСП. В случая Георги Кагиев не е гласувал. Тогава е направена нова оценка на стойността на имотите. Експертите са оценили, че общинските са с 2.5 млн. лв. по-скъпи от тези на „Бизнес парк София“. Тези пари били платени от „Линднер“ на общината.

Разходите за труд са нараснали с 10% за година

Причина за това са и съкращенията на по-ниско платени служители, и реално увеличение на заплати

Заплатите за един отработен час за периода април - юни се увеличават с 9.7% спрямо второто тримесечие на 2010 г., а другите разходи - с 11.9%, показват предварителните данни на НСИ. По икономически дейности разходите за заплати варира от -5.0% за „Други дейности“ до 23.4% за „Търговия и ремонт на автомобили и мотоциклети“.

Най-скъпо - за услугите

Разходите на работодателите за един отработен час от работниците и служителите им нарастват с 10.1% през второто тримесечие на тази година спрямо същия период на миналата. Увеличението в индустрията е 9.3%, в услугите - 15.4%, в строителството - 6.4%, показват данните на статистиката. По икономически дейности през второто тримесечие на 2011 г. най-висок ръст на общите разходи за труд спрямо същия период на предходната година е регистриран в „Търговия, ремонт на автомобили и

мотоциклети“ - 24.9%. На второ място е секторът създаване и разпространение на информация и далекосъобщения - 20.6%. Най-ниско е увеличението на разходите за труд в държавното управление - 3%, и в административните дейности - 0.5%.

Изкривяване на данните

През миналата година имаше увеличение на разходите за труд, но тогава се оказа, че данните са изкривени. Причината за това беше, че работодателите в кризата са съкращавали работници и служители на по-ниски заплати и та-

ка автоматично средните заплати по сектори се бяха увеличили. Според заместник-председателя на БСК Димитър Бранков, това е сигурност и сега има такъв ефект. „Във всички сектори обаче може да се говори за реален ръст на заплатите, защото инфлацията при всички случаи е по-ниска“, допълни Бранков. Той каза също, че по данни на БСК от второто тримесечие на 2008 г. до второто тримесечие на тази година разходите за работни заплати са скочили с 36%, а за труд (в тях влизат и осигуровките) - с 39%.

Не така оптимистично обаче се изказа изпълнителният директор на Камарата на строителите в България Иван Бойков. Според него единствената причина за увеличение на разходите за труд в строителството е съкращаването на по-нископлатени работници. По думите му съкращенията в сектора продължават и през тази година.

Красимира Янева

„Във всички сектори обаче може да се говори за реален ръст на заплатите, защото инфлацията при всички случаи е по-ниска“

Димитър Бранков, зам.-прегседателя на БСК

„Единствената причина за увеличение на разходите за труд в строителството е съкращаването на по-нископлатени работници“

Иван Бойков, изп. директор на Камарата на строителите

9.3%

► повече са били разходите на работодателите в индустрията за един отработен час от работниците

15.4%

► е бил ръстът на разходите на работодателите в услугите за един отработен час на работниците

6.4%

► повече са плащали за един работен час фирмите от строителството

България постави ултиматум на Европейския съюз за Шенген

Холандия наложи вето на членството на България и ако не отмени решението си, България ще преосмисли подкрепата си за реформите в шенгенското законодателство

Правителството на Холандия обяви, че ще се противопостави на кандидатурата на България и Румъния за Шенген. Причините са недостатъчните усилия на страните в борбата с корупцията и престъпността. В отговор на официалната позиция на холандското правителство от външното ни министерство обявиха, че България ще преосмисли подкрепата си на реформите в шенгенското законодателство, ако вето не бъде отменено до срещата в Брюксел на 22 септември. Тогава започва обсъждането на разширяването на шенгенското пространство.

Оценка

Според експертните доклади на Еврокомисията България и Румъния вече са изпълнили всичките технически условия за членство в шенгенското пространство. Правителството на Холандия обаче е на мнение, че двете страни са неубедителни в борбата с коруп-

цията и изразиха резерви към способността на двете страни да контролират нелегалната имиграция и престъпността. Президентът Георги Първанов заяви, че България е заслужила членството си в Шенген и за момента е неуместно то да се обвързва с други критерии. Притесненията на скандинавската страна се споделят още от Дания, Финландия, Франция, Германия и Швеция.

Липса на диалог

Според външния министър Николай Младенов решението на Холандия е свързано с вътрешнополитическите различия, които съществуват в управляващата коалиция. Той обясни, че политиката, която холандското правителство води напоследък в отношенията си с България, нарушава принципите на сътрудничеството между страните от Европейския съюз. Той уточни, че липсата на диалог между страните членки не е начинът да бъдат решени проблемите в съюза. Младенов обясни, че нашето външно министерство очаква на 22 септември да бъде взето решение в интерес не само на цяла Европа, но и на българските граждани. Той обясни, че ако такова решение не бъде взето, страната ни ще преосмисли цялата си политика по отношение на подкрепата за

европейското законодателство за Шенген.

„Включването на България в шенгенското пространство, ще засили сигурността в Европа, защото ще позволи да има много строг контрол върху това кой се движи на територията на ЕС“, обясни Младенов. Той допълни, че изключването ни ще засили рисковете за останалите страни, защото страната няма да може да реагира срещу нелегалните имигранти.

Нови мерки

Според предложенията на Европейската комисия за реформа на шенгенското пространство, представени в петък, управлението на зоната за свободно пътуване трябва да мине от национално на европейско ниво.

Херд Леерс и партията му настояват да се улесни депортирането на чужденци, извършили престъпления в Холандия. Според предложенията от него промени осъдените чужденци, живели по-малко от три години в Холандия, ще бъдат депортирани. Депортирани ще бъдат и всички чужденци, извършили три престъпления в рамките на същия период. Предвижда се криминализиране на нелегалното пребиваване в страната и усложняване на процедурите за събиране на семейства.

Ангел Симитчиев,
Филип Буров

„Включването на България в шенгенското пространство ще засили сигурността в Европа, защото ще позволи много строг контрол върху това кой се движи на територията на ЕС

Николай Младенов,
министър на външните работи

„България е изпълнила техническите изисквания за шенгенската зона и ще бъде справедливо. Не смятам, че е редно решаването на този въпрос да се смесва с други критерии

Георги Първанов,
президент на България

Вътрешните министри от ЕС ще обсъдят разширяването на шенгенското пространство на 22 и 23 септември в Брюксел

СНИМКА SHUTTERSTOCK

Пари BONNIER

БЪЛГАРСКА МИННО-ГЕОЛОЖКА КАМАРА

Дискусия

УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ НА МИНЕРАЛНО-СУРОВИННАТА ИНДУСТРИЯ

ИКОНОМИЧЕСКА ОТГОВОРНОСТ
28 юни 2011

ЕКОЛОГИЧНА ОТГОВОРНОСТ
28 юли 2011

СОЦИАЛНА ОТГОВОРНОСТ
20 септември 2011
Гранд Хотел София

Генерални спонсори:

С подкрепата на:

ЧЕЛОПЕЧ МАЙНИНГ
СНЕЛОРЕСНИ МИНИНГ

Дъщерно дружество на Дъщеря Прометей Металс Инк.
Subsidiary of Ouhoung Resources Metals Inc.

АГАРДА МЕТАЛТ АД

eltrak CAT

В партньорство с:

Global Compact Network
Bulgaria

Медиен партньор:

SeeNews
know how to See

За участие и регистрация: events.pari.bg

Потърсихме председателя на Националния статистически институт Мариана Коцева заради противоречивите данни на различни държавни институции за икономическите и бизнес показатели у нас. Част от тях отдавна занимават обществото, като например нивата на безработицата. Три ангажирани с нейния брой институции

- Агенцията по заетостта, Националният статистически институт (НСИ) и Евростат, имат различни данни за нея. Показателна е и темата с огромното разминаване в броя на туристическите легла в страната. С други два случая - ръста на товарните превози, отчетен от НСИ, и ръста на пазара за вино, отчетен от Аген-

цията по лозата и виното, се сблъскахме в ежедневната ни работа. И в двата случая данните изненадаха представителите на тези браншове. На какво се дължи това разминаване, как се събират и изчисляват данните, колко са достоверни? Отговорите на тези въпроси получихме от председателя на НСИ.

Мариана Коцева, председател на Националния статистически институт

От Нова година ще правим всички бизнес изследвания онлайн

Що се отнася до коректността на информацията, която взимаме директно от фирмите - много е важно те да разберат, че са наш партньор

► Госпожо Коцева, не е рядкост в медиите да се цитират данни от различни институции, които често се разминават. Хората сякаш се обърват и се получават противоречия. Типичен пример е безработицата. Има ли по-верни и по-неверни данни?

- Много е важно, когато имаме две числа, да си зададем въпроса те едно и също нещо ли измерват, или допълват картината от два различни аспекта. Случаят с безработицата е точно такъв. Агенцията по заетостта брой само хората, регистрирани в бюрата. Но за всички е ясно, че не всички безработни се регистрират в бюрата по труда и не всички запазват регистрацията си за целия период, в който са безработни. За това данните на НСИ и тези на агенцията винаги имат между 30 и 40 хил. души разлика. В този смисъл разликата в числата е нещо нормално - няма по-верни числа, те просто показват различни групи от хора.

Друга често срещана грешка е да се сравняват данни на една институция за текущ месец и данни на друга институция, които се отнасят за дадено три-

” НСИ досега мереше тримесечно данните за туризма, но от Нова година това ще бъде месечно, защото този сектор е важен за държавата

месечие.

► А откъде идват разликите за нивата за безработицата между вас и Евростат?

- Чудесно е сега да изясним този въпрос, защото мнозина не са наясно какво е нашето взаимодействие с Евростат. Евростат не провежда самостоятелни изследвания, а събира данните от националните статистически институти в Европа. Така че нашите данни и данните на Евростат за България са едно и също. Единственият случай, когато може да има различия, е когато Евростат прави прогнозни оценки. Такъв е и случаят с месечната оценка на безработицата.

► Много често ни се случва в работата да комуникираме с представи-

тели на бизнеса, които не са съгласни с данните от ваши изследвания за отделните бизнес сектори. Защо няма единодушие?

- Много от нещата опират до дефиниция. В изследванията ни ние даваме много данни, те се отнасят за най-различни неща. Често се случва да отчетем например ръст в един много тесен и специфичен сегмент, който обаче масово се разчита като ръст на целия сектор. Даваме си сметка, че подобни грешки вероятно може да се избегнат с повече обяснения и вероятно ще направим точно това - да поставим повече обяснителни бележки в нашата информация. Други разминавания във впечатленията може да се получат заради разликите в периодите. Например НСИ

публикува данни за първо тримесечие в даден сектор. Месеца обаче примерно вече е юли. Вие търсите мнението на бизнеса, но един бизнесмен винаги мисли за настоящата ситуация. Оттам би могло да

дойде усещането за разминаване на информацията.

► Понякога хора от бизнеса се съмняват доколко данните ви са коректни, защото се събират чрез анкети и няма как да

се потвърди дали един участник в анкетата е бил докрай точен и искрен.

- Отговоремостта на нашите анкети за товарния транспорт например е близо 85%. Това е предостатъч-

” **Компаниите искат точни данни и разчитат на нас, за да планират бизнеса си. Но от друга страна, те са източникът на тази информация и е много важно да са коректни**

че той ни е партньор. От една страна, компаниите искат точни данни и разчитат на нас, за да планират бизнеса си. Но от друга - те са източникът на тази информация и е много важно да са коректни.

Ето сега и добрата новина - от Нова година всички бизнес изследвания - месечни и тримесечни, ще бъдат и онлайн. Бизнесът ще има възможност да подава данни както на хартия, така и по интернет. Това ще ни позволи да общуваме по-лесно и по-лесно да намираме общ език.

►Леглата в туризма са гореща тема. Вашите последни годишни данни са за над 280 000 туристически легла, докато в туристическия бизнес от години се говори, че легловата база в страната надхвърля милион.

- Нека започнем с това какво точно обхващат данните на НСИ. Ние се водим от Директива 95/57 на ЕК, която ни задължава да наблюдаваме категоризираните средства за подслон и места за настаняване само с над 10 легла. Ежегодно се актуализира информацията за категоризираните обекти от МИЕТ и общините. Апартаментните комплекси не са категоризирани и по тази причина не се отчитат от НСИ. Да, според директивата не се обхващат всички обекти, но това е посочено при публикуването на данните. Работим активно и дори днес (бел.ред. - вчера) имаме среща със зам.-министъра по туризма г-н Маринов, за да опитаме да съберем на едно място данни за туризма от всички възможни източници, които ние имаме, в изпълнение на европейската директива и от други институции като общините например или данните на туристическия регистър. Информацията на НСИ не си противоречи с информацията от други институции, тя трябва да се допълни, за да има цялостна картина. И в това отношение съм съгласна, че трябва да се положи усилие. Ако всички обединим усилията си - НСИ, общините, министерството и бизнесът, ще имаме данни за туризма на едно и също място - логично е то да е при нас, за да няма недоразумения.

►Има ли начин да броите и обектите с пог десет легла?

- Разбира се, че има. Но първо трябва да се реши дали е наложително и да се провери дали подобна информация не е събрана

някъде вече в държавата, за да не се налага да събираме повторно тези данни. Всяко изследване, което провежда НСИ, се описва ежегодно в Националната статистическа програма и за него трябва да се осигури финансиране.

►При положение че броите всички регистрирани обекти с над 10 легла, възможно ли е наистина реалната бройка на базата да е 4-5 пъти по-голяма, както твърдят от туристическия бранш?

- Сами преценете дали десетки хиляди легла в големи хотели може просто да се загубят, да останат незабелязани. Но дори да има нерегламентирани обекти, ние няма как да ги преброим. Ние работим чрез официални документи - разбирате, че няма как да преброим нещо, което не съществува на документи.

►Каква е методиката, по която броите леглата?

- При нас постъпват данни за категоризираните обекти. Информация за всички хотели, които са регистрирани, които са категоризирани, които плащат данъци и т.н. Някой може да му изглежда много повече хотелите, отколкото казваме ние, но по документи са толкова. Ние трябва да имаме някаква база, според която да работим.

Няма как да поискаме данни от хотел, който не е категоризиран като такъв. Оттам нататък, ако говорим за броя на леглата, информацията ни се подава от самите хотели. И хотелиерите трябва да са коректни и да ни подават точна информация, защото ние не можем да поставим във всеки хотел служител на НСИ. Отново ще кажа, много е важно бизнесът да ни е партньор, да знае, че статистиката започва от това кой подава информацията - в случая това са те. Аз също така бих попитала тези, които броят толкова много повече легла, как точно ги преброиха? Не е коректно да се правят такива предположения, без да има ясно обяснение как са получени те.

►Вероятно е некоректно да се предполага, но вероятно това е израз на желанието на хората от туристическия бизнес да разполагат с максимално точни данни, за да може секторът да се развива.

- Съгласна съм. Трябва да се положат усилия от всички институции, но и

но за едно представително изследване, а всичко, което ние публикуваме, е представително. Що се отнася до коректността на информацията, която взимаме директно от бизнеса - много е важно бизнесът да разбере,

ТРАНСПОРТ

Отчетеният от НСИ ръст на превозените товари през второто тримесечие на 2011 г., като най-много са превозените

вътрешни товари - 17% повече, изненада превозвачите. От двете браншови организации - Националното сдружение на българските превозвачи и Българската асоциация на сдруженията в автомобилния транспорт, обясниха, че данните са нереални.

Според тях, ако ръстът е толкова голям, то трябва да има и ръст в икономиката. Освен това автомобилите с българска регистрация превозват на вътрешноевропейския пазар, а в страната вътрешни превози почти няма.

ТУРИЗЪМ

Кой и как брои туристическите легла в България? Висококатегорийните обекти - 4 и 5 звезди, се категоризират в икономическото министерство, а останалите - в общините. Те обаче не обменят данни

помежду си. От НСИ пък броят само това, което им се подава на доброволен принцип. Така например от НСИ отчитам едва 100 000 легла за цялата Бургаска област, докато според бранша само в ивицата Равда - Св. Влас има поне 350 000 легла, а в цялата страна броят от години надхвърля един милион. Част от тях дори не са регистрирани и не влизат в статистиките, тъй като не са категоризирани или дори работят без нужните документи, твърдят от Института за анализи и оценки в туризма.

БЕЗРАБОТИЦА

Данните за безработицата са един от най-ярките примери за това как институциите говорят на различни езици. Данните на Агенцията по труда за юни например са за 9.45%, докато националната статистика (НСИ) отчита 11.2%. Евростат обаче прогнозира 11.4% безработни за същия месец. Това нажежи старите спорове кой, как и защо така брои.

Агенцията по заетостта отчита регистрираните безработни спрямо икономически активното население. НСИ обаче приема за безработни всички, които се обявят, че активно търсят работа от поне 4 седмици и са готови да започнат да се трудят до 14 дни. Общоевропейската статистическа служба Евростат пък брои по друг метод - взема данни от НСИ и Агенцията по заетостта и ги интерпретира сезонно.

от самия бизнес. От институциите да събираме информацията от всички възможни източници на едно място и да обясняваме какво значат показателите. От бизнеса да подава коректно и редовно данни. От НСИ да улесняваме бизнеса при подаването на данните, да не го поставя-

ме в ситуация веднъж подадени данни да се събират повторно. От медиите да обясняват статистическата информация популярно и разбираемо.

Сега ще споделя една добра новина - досега НСИ мереше тримесечно данните за туризма, но от Нова година това ще бъде

месечно, защото този сектор е важен за държавата. Добре е да има активен диалог, дори триалог - между държавните институции, общините и бизнеса. За да можем ние да открояваме информацията, която е важна за изработването на политики.

Ани Когжаубанова

” **Ще работим активно заедно с общините, министерството на икономиката и други ведомства, за да съберем цялата информация за туризма на едно място**

Американският президент предлага „данък Бъфет“ за милионерите

Заради дупки в законодателството най-богатите в САЩ често плащат по-малко от средната класа

Президентът на САЩ Барак Обама ще предложи въвеждането на т. нар. данък Бъфет за хората с доходи над 1 млн. USD годишно. Това ще бъде част от мерките за справяне с бюджетния дефицит, които държавният глава ще представи на Конгреса днес, съобщи световните агенции. Целта е правителството да спести 3 трлн. USD от бюджета през следващите десет години.

Алтернативен минимален данък

Налогът ще представлява нещо като „алтернативен минимален данък“, който да гарантира, че милионерите ще плащат поне ставката, която се налага на средната класа. Данъкът е наречен неофициално на американския милиардер Уорън Бъфет, който по-рано тази година заяви, че богатите хора като него често плащат по-малко данъци от тези, които работят за тях, заради дупки в данъчното законодателство. Според него милионерите могат да си позволят да плащат повече.

Реформи в здравеопазването

Мерките, които Обама ще представи, целят увеличение на данъчните приходи, както и свиване на държавните разходи. Сред тях се очаква да бъдат и реформи в правителствените програми за здравеопазване Medicare и Medicaid за възрастните и по-бедните американци. От Белия дом вече съобщиха, че няма да има промени във федералния пенсионен фонд. Конгресът има правомощия да отхвърли предложенията на президента. Републиканците, които имат мнозинство в Камарата на представителите, се обявяват против повишаването на данъците.

Ограничаване на дефицита

Комитетът в Конгреса, който ще разгледа предложенията на Обама, се състои от шестима републиканци и шестима демо-

крати. Задачата му е да намери начин за намаляване на бюджетния дефицит най-малко с 1.2 трлн. USD до края на годината, за да се избегнат болезнените автоматични съкращения. Комитетът има право да одобри мерки за ограничаване на недостига в хазната с до 1.5 трлн. USD. Тези спестявания са в добавка към съгласуваните миналия месец мерки в размер на 917 млрд. USD за намаляване на дефицита, които бяха част от сделката за повишаване на дълговия таван на САЩ.

Дупки в закона

Освен това президентът настоява комисията да приеме увеличение на данъците, което ще осигури 467 млрд. USD допълнителни приходи в бюджета, които да се използват за програмата му за увеличаване на заетостта, която беше обявена по-рано този месец. Обама многократно е настоявал пред Конгреса да затвори дупките в закона, които позволяват на милионерите и милиардерите да плащат по-малки данъци, тъй като голяма част от доходите им са от инвестиции. Ставката върху тях е едва 15%, докато подоходният данък варира между 10 и 35%. Точно това цели „данъкът Бъфет“.

В Европа

Унгария въведе „данък чипс“

- ▶ Унгария въведе данък върху всички храни и напитки с високо съдържание на захар и сол. Това е част от новите мерки за защита на общественото здраве.
- ▶ Производителите могат или да променят рецептите си, или да започнат да плащат данъка. Това обаче ще оскъпи храните и напитките с до 50%.
- ▶ Освен всичко друго унгарските власти се надяват и да попълнят хазната си в момент на тежка криза. Става дума за около 110 млн. USD годишни приходи.

▶ С мерките Барак Обама се надява да увеличи популярността си преди президентските избори догодина

СИМКИ BLOOMBERG

Siemens се оттегля от атомната енергетика

Германският конгломерат промени приоритетите си след аварията в Япония

Германският конгломерат Siemens планира да се оттегли напълно от атомната индустрия. Решението е във връзка с аварията в Япония през март, съобщи главният изпълнителен директор Петер Льошер, цитиран от ВВС. Това е отговорът на компанията на „ясната позиция на германското общество и политици за оттеглянето от ядрената енергетика“, заяви той пред сп. Spiegel. По думите му тази глава за компанията е затворена и тя повече няма да строи атомни централи.

Партньорство с „Росатом“

Планираното отдавна сме-

нено предприятие с руската компания „Росатом“ също ще бъде преустановено, каза Льошер. Той обаче посочи, че Siemens ще търси сътрудничество с партньора си в други сфери.

Всичките 17 действащи атомни електроцентрали в Германия са построени от Siemens. Компанията ще продължи да произвежда различни елементи като парни турбини, които се използват в конвенционалните електроцентрали, но може да бъдат монтирани и в атомните централи, уточни Льошер.

Позиция

Шефът на Siemens подкрепи и плановите на германското правителство за преминаване към възобновяеми енергийни източници, които нарече „проект на века“. Според него намеренията на Берлин

до 2020 г. 35% от електричеството да се произвежда от възобновяеми източници е постижима.

В края на май германският канцлер Ангела Меркел обяви, че всички атомни електроцентрали в Германия ще бъдат затворени до 2022 г. Преди аварията в японския град Фукушима на 11 март атомните централи в Германия осигуряваха 23% от електричеството в страната. Това решение обърна на 180 градуса позицията на Берлин. Само преди година Меркел беше обявила, че животът на атомните електроцентрали в страната ще бъде удължен средно с 12 години. Промяна има и в плановите на Siemens, която преди две години се оттегли от смесеното си предприятие с френската Aegva, защото искаше да се фокусира върху атомната енергетика. □

Число

850

► хил. т руда годишно ще се преработват в Крумовград. Запасите там са за около 8-10 години

КОМПАНИИ И ПАЗАРИ

Dundee: Чуждестранните инвеститори търсят сигурност

Безкрайните обжалвания и мудната съдебна система са основната пречка за бизнеса

Ниският корпоративен данък в България и конкурентната цена на труда са привлекателни за инвеститорите, но те няма да ги накарат да дойдат тук. Това, което кара инвеститорите да обърнат внимание на една държава, са добрите условия за бизнес, прозрачността, законодателството и наличието на стратегия за развитие на съответния сектор от икономиката. Това коментира директорът “Корпоративни и външни отношения” на Dundee Precious Metals Алекс Нестор на работна среща с медиите.

В България канадската компания е собственик на “Челопеч майнинг”, която добива и преработва златни руди, и на “Болкан минерал енд майнинг”, която подготвя такъв проект в Крумовград. Dundee е инвестирала над 300 млн. USD в България и е реинвестирала цялата си печалба досега. Интересите на компанията са в Югоизточна Европа, където смята да разширява дейността си.

Закони и прозрачност

“През май бях част от делегацията, организирана от американското посолство в България и Американската търговска камара, която посети САЩ с цел популяризиране на България като инвестиционна дестинация”, разказва Нестор, който е също член на борда на директорите на AmCham. По думите му фактът, че корпоративният данък у нас е 10%, а заплащането на труда е конкурентно, не е впечатлило много американските бизнесмени. Това, което ги е интересувало, е дали се спазват законите в България и дали има прозрачни правила, които се отнасят за всички. “За чуждестранните инвеститори е важно да имат чувство за сигурност, иначе и 5% да е данъкът, пак няма да инвестират”, категоричен е Нестор.

Ситуацията с преките чуждестранни инвестиции в момента е трагична. Има спад от около 80% зара-

ди стагнацията в световен план. Затова инвестиции като тези на Dundee трябва да се ценят и да се създават условия те да се реализират колкото може по-бързо, смята Нестор.

Проектът в Крумовград

Dundee Precious Metals планира да инвестира 120-130 млн. USD в разработването на находището край Крумовград. Инвестицията ще има сериозен икономически ефект, тъй като безработицата в региона е около 25%. Освен това компанията предлага и щедър социален пакет от десетки милиони левове на общината. Построяването на мината и съоръженията ще отнеме 18-24 месеца, като бизнес планът на дружеството предвижда производството да започне в края на 2013 г. Това обаче може да се окаже оптимистична прогноза, тъй като преди това предстои дълга процедура по издаване на разрешителни, закупуване на земята и промяна на статута ѝ, изготвянето на подробен устройствен план, който се утвърждава от общината, проектиране и издаване на разрешение за строеж. Всеки от тези етапи може да бъде обжалван. В момента върви обжалване на концесията, която компанията получи през февруари. Първото заседание на съда беше насрочено за 27 април, но беше отложено за 1 февруари 2012 г. “В бизнеса времето е пари. Това са сигнали, които не би трябвало да се случват, защото инвеститорите гледат”, коментира Нестор.

Екорекет

Именно мудната съдебна система за пореден път се оказва пречка за чуждестранните инвеститори. В момента във Висшия административен съд има над 100 жалби по проекти, а решението отнема минимум 1-2 години. “Разбира се, че гражданите трябва да имат право да изразят отношение към тези проек-

► За чуждестранните инвеститори е важно да имат чувство за сигурност, иначе и 5% да е данъкът, пак няма да инвестират, смята Алекс Нестор

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

ти, но трябва да има някакъв баланс”, категоричен е Нестор. По думите му има екоорганизации, които не се занимават с екология, а с рекет. “От нас пари не са искани, но начинът, по който се държат, ни навежда на мисълта, че искат да им се плати, за да не пречат”, каза той. В някои неправителствени организации пък има голяма “техническа неграмотност”.

Положителни становища

За щастие се радваме на подкрепа за проекта в Крумовград от много неправителствени организации, които има сериозни академични кадри, каза Ирена Стамболиева, директор “Здраве, безопасност, околна среда и връзки с обществеността”. Редица екоорганизации и представители на академичната общност дадоха положителни становища по проекта, добави тя. Сред тях са “Екофорум”, Сдружение за дивата

природа “Балкани”, фондация “Геа Челония”, която се занимава с изучаване и опазване на костенурките, “Интереко” и др. Притесненията, които съществуваха преди пет години, когато Dundee предлагаше да добива злато с цианидна технология, отпаднаха с промяната на проекта, каза Стамболиева.

Ефект

Днес се очаква да излезе решението на Висшия експертен съвет към Министерството на околната среда и водите по доклада за ОВОС на проекта в Крумовград. “Надяваме се той да е положителен”, каза Нестор. Според него, ако проектът се реализира, това ще има много положителен ефект върху цялата минна индустрия в Източните Родопи. “Там има много неработещи мини, но нашата инвестиция ще бъде добър сигнал за целия сектор”, категоричен е той.

Излика Филипова

Мнение

Всичко, което сме добили, сме заменили с нови открития

“Челопеч майнинг” инвестира по няколко милиона долара годишно в търсене и проучване. Всичко, което сме добили досега, сме го заменили с нови открития. Находището не беше добре проучено. В момента запасите се оценяват на 20 млн. т руда, а ние предвиждаме да увеличим производството до 2 млн. т годишно. Но запасите са динамична стойност, те се увеличават в резултат на проучванията, които правим.

В момента извличаме всичко, което съвременните технологии позволяват - 85-87% мед и 50-60% злато. “Челопеч майнинг” има много активна научно-

Николай Христов,
изп. директор на “Челопеч
майнинг” ЕАД

” Смятаме, че можем да доизвлечем златото, което технологиите в момента не позволяват да бъде извлечено

изследователска програма. Смятаме, че можем да доизвлечем и другото злато, което технологиите в момента не позволяват да бъде извлечено. □

"Холдинг Пътища" тръгна по път

Контролираната от Васил Божков инфраструктурна компания е със заборирани сметки заради просрочен дълг на компания, на която е била гарант

Контролираният от Васил Божков "Холдинг Пътища" остана със заборирани от Обединена българска банка сметки в други две банки - "Първа инвестиционна банка" АД и в "Уникредит Булбанк" АД. Ситуацията е доста близка до случката с друго пътнотроително дружество, контролирано от Божков - "Мострой", което също имаше блокирани активи, а впоследствие изпадна в процедура по несъстоятелност.

В четвъртък късно вечерта "Холдинг Пътища" АД съобщи, че върху сметките, банковите касети и вземанията на компанията в двете банки е наложен заповор до размер на 7.56 млн. лв. Заповорът е наложен за задълженията на "Инфраком 2007" ЕООД по договор за кредит с ОББ, по което задължение "Холдинг Пътища" АД е солидарен длъжник. От ОББ нито потвърдиха, нито отресоха информацията. От банката

обясниха за в. "Пари", че по принцип не коментират такива случаи. От пресофиса на "Холдинг Пътища" пък определиха ситуацията като "много сериозна" и отказаха друг коментар по телефон, а до редакционното приключване на броя не отговориха на поставените въпроси. От дружеството обаче заявиха, че "ръководството на "Холдинг Пътища" АД ще потърси контакт с "Обединена българска банка" АД за изясняване на

създалата се ситуация." Според холдинговата компания в края на февруари е подписано споразумение, в което задълженията за възстановяване на кредита е разсрочено и са договорени условия за погасяване. "Съгласно подписаното споразумение към настоящия момент са заплатени всички дължими суми, предплатени са всички дължими суми за октомври, както и са предплатени частично дължимите суми за ноември 2011

г.", твърдят от "Холдинг Пътища" АД. Компанията не е получавала уведомление за прекратяване на подписаното споразумение, независимо от основанието и "тези действия на "Обединена българска банка" АД будят недоумение." Ситуацията е наистина доста странна, тъй като компанията с посоченото име не съществува според Търговския регистър.

Финанси и сделки

Отчетът за полугодията на 2011 г. показва влошаване на резултатите за "Холдинг Пътища". Загубата на дружеството се удвоява до 6.4 млн. лв., а продажбите са паднали с 60%. Компанията има 110.7 млн. лв. краткосрочен дълг, от който 73.2 млн. лв. са само банковите задължения.

През април в компанията влезе човекът, известен като "ковчежникът на НДСВ" и бивш депутат от ДПС Максим Димов. Той купи 9.78%, или 3 млн. акции от директното участие на Васил Божков в "Холдинг Пътища". Сделката беше сключена чрез притежавания от Димов инвестиционен посредник "МакКап" ЕАД.

След нейното сключване прякото дялово участие на Васил Божков в създадения от него "Холдинг Пътища" е намаляло до 0.79%, или 243 280 броя акции. Самата сделка мина на извънрегулаторния пазар на 14 април 2011 г. при цена 1 лв. за акция, докато в същия ден средната цена на търговия на борсата беше 68 ст.

Освен акции на "Хол-

БДЖ ще продава билети на германските железници

Финансовото министерство продължава да бави мостовото финансиране, иска да види резултати от реформите

"Български държавни железници" вече ще може да осигуряват на клиентите си билети и резервации за влаковете, които пътуват в Германия и европейските страни. Това е факт благодарение на постигнатата договореност между "Холдинг БДЖ" ЕАД и Deutsche Bahn, според която на БДЖ се осигурява достъп до новата система за продажба на железопътни продукти на германския превозвач.

Нови възможности

Новата система дава възможност на клиентите на БДЖ да закупуват билети и резервации за интересити експресите ICE в Германия, както и за всички международни и високоскоростни влакове, които пътуват в Европа.

"Всеки вид билет, който може да бъде купен в Германия, вече може да бъде купен от България, което означава, че БДЖ има съ-

щите възможности като всяка германска гара", заяви представителят на Deutsche Bahn Бьорн Бендер. Той изтъкна, че всеки ден 27 хил. влака на компанията извършват превози, а за една година се превозват 1.9 млрд. пътници. Deutsche Bahn е и най-големият автобусен превозвач в Германия, а годишният оборот на групата е 34 млрд. EUR, от които 13 млрд. идват от пътническите превози.

Намаления

Спогодбата между двата железопътни превозвача включва и използването на специалните оферти за различни видове намаления, предлагани от Deutsche Bahn. Клиентите на БДЖ могат да се възползват и от нискотарифните оферти, даващи възможност за сериозни отстъпки при пътуване с влак между големите европейски градове. Засега билетите се купуват в три от офисите на пътническо бюро "Рила" в София, Русе и Бургас, както и онлайн.

Като демонстрация на новите възможности изпълнителният директор на БДЖ Йордан Недев си купи билети за пътуване от София до

португалския град Ещорил. Това пътуване струва почти 1500 EUR в едната посока и продължава 3 дни.

В БДЖ нищо ново

"Финансовото министерство с право не ни отпуска мостовото финансиране, първо искат да видят реален резултат от реформите", заяви Недев. "Трябва да покажем драматично подобрение на финансовите резултати, докогато няма никакъв смисъл да се налива пари в БДЖ", обясни той продължаващото забавяне на 140-те млн. лв., които трябваше да отидат за спешни ремонти и разплащане с кредиторите.

По думите му в момента се работи усилено по реализация на огромния вътрешен потенциал на дружеството за икономии. Според Недев чрез освобождаване от излишни активи и други мерки до края на годината трябва да бъдат спестени допълнително 10-13 млн. лв. Към момента не е заявен инвеститорски интерес към приватизацията на дружеството "Товарни превози" и самият процес по продажбата още не е структуриран, заяви Недев.

Филип Буров

я на "Мостстрой"

динг Пътища" Васил Божков продаде и 11.99% от участието си в "Железопътна инфраструктура - ХД" АД, което се равнява на 7 млн. акции. Сделката беше сключена отново на 14 април на нерегулирания пазар на БФБ при номинална цена 1 лв. на акция, а купувач отново е "МакКап" ЕАД. След реализирането на сделката директното участие на Васил Божков в железопътната компания е 57%.

Жп компанията също показва влошаване на финансите си. Заради обезценка на инвестиции в дъщерни предприятия "Железопътна инфраструктура - холдингово дружество" излезе на загуба с близо 27 млн. лв., показва одитираният отчет на дружеството. Това е повече от десет пъти увеличение на отрицателния резултат

в сравнение с 2009 г. Обезценките са на вложенията в "Локомотивен и вагонен завод" на стойност 24.5 млн. лв. и в "Мегалинк" за 719 хил. лв.

Одиторите от "HLB България" са отказали да дадат мнение за финансовия отчет и посочват, че не е сигурно дали компанията ще може да погасява задълженията си в бъдеще. В доклада си одиторите упоменават, че банкови заеми на дъщерните компании, които са около 33 млн. лв., са били просрочени към края на миналата година. Освен това одиторите описват липсата на планове за развитие на две от дъщерните дружества.

Наказания

Заради тези проблеми и

забавянето в подаване на отчети КФН започна проверка в компанията. От комисията информираха, че "ЖП инфраструктура" не е обявявала нищо за финансовите си затруднения. Задължение на всяка публична компания е да информира навреме за просрочени дългове и всичко, което може да повлияе на дейността ѝ.

Третата инфраструктурна компания от групата - "Мострой" - вече беше обявена в несъстоятелност, след като не успяваше да погасява навреме дълговете си. Заради просрочия към банки и лизингови компании дружеството изпадна в процедура по несъстоятелност в края на миналата година.

Експ на в. "Пари"

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

ЖИВОТОЗАСТРАХОВАНЕТО В БЪЛГАРИЯ

ПРОГНОЗИ ЗА РАЗВИТИЕ

29 септември
Гранд Хотел София

С подкрепата на

MetLife®

Партньор

ВУЗФ
ВИСШЕ УЧИЛИЩЕ ПО
ЗАСТРАХОВАНЕ И ФИНАНСИ

За регистрация: events.pari.bg

Медиен партньор

INSMARKET
All about insurance in Bulgaria
www.insmarket.bg

Производството на биопродукти у нас отчита ръст

Биологично произведените храни обаче заемат едва 0.1% от пазара

Около 90% от българската биопродукция се изнася навън. Това заяви на Втория биофорум д-р Светла Николова, председател на Сдружение „Агролинк”. Тя обяви, че производството на биопродукти е нараснало двойно през 2010 спрямо 2009 г. Към края на 2010 г. с биопродукция са засадени 0.47% от използваните земеделски площи, а фермерите са нараснали със 76%. След 2006 г. общите култивирани площи са се увеличили 4 пъти, показват данни на „Агролинк”. Увеличил се е и процентът на биологичните животновъди, като най-голям ръст има при отглеждането на овце. Николова обоснова интереса към биопродукцията със загубата на доверие у потребителите към конвенционалната продукция.

Биопотребителите
„Бизнесът започна да се ориентира, че има нужда, че хората търсят здравословни продукти”, каза Николова. Тя посочи, че хората, които предпочитат биопродукция, са млади или на средна възраст и обикновено са добре информирани и насочени към

здравословния начин на живот. Николова подчерта, че ако преди от биохрани са се интересували хората, които желаят да се хранят здравословно, сега от биопродукция се интересуват тези с екологично мислене. От догодина върху биохраните ще има общ европейски знак, който да гарантира произхода им, обясни Николова. По отношение на козметиката около 9% са потребителите в България, които се доверяват само на сертифицирани марки козметика. За сравнение, в Германия само на биокозметика се доверяват 90% от потребителите. При нея няма единен знак за сертификат, но има 6 контролни органа в Европа по отношение на козметиката.

Малък биогаз
Биопродукцията заема около 0.1% от пазара на земеделска продукция. Това каза Любомир Ноков, управител на дистрибутора на биохрани „Био България” ООД. Като основен проблем при биопродуктите той изтъкна цената. Високото качество на продукцията повишава цената, а това се отразява върху предпочитанията на потребителите.

► Високото качество на продукцията повишава цената, а това се отразява върху предпочитанията на потребителите

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

Сертифициране

За да получи биосертификат, производителят трябва да отговори на наредбите и стандартите за биологично производство. Дали е подходящ, решава независима държавна институция или частна организация със система на управление на качеството, базирана на ISO/EN45011. Тя подлежи на контрол от компетентните органи в съответната държава. В България има десет контролни органа, сред които са Изпълни-

телна агенция „Българска служба за акредитация” и Министерството на земеделието и храните, каза Кристиан Кунчев, директор на „Балкан Биосерт”. От 1 юли 2010 г. е задължително върху пакетирания биопродукти да се поставя новото лого на ЕС. Българската агенция за безопасност на храните следи за обозначенията върху биопродуктите. Според европейското законодателство се налагат наказания за некоректно етикетирание, но в България

това не се случва, твърди Кунчев. Той поясни, че за да получи биосертификат, храната трябва да е 95% биологична, а останалите 5% да са в съответствие с анекс 8 и 9 на Регламент на Комисията (ЕО) № 889/2008. Най-разпространеният сертификат за добри практики е GlobalGAP. Той гарантира безопасността на плодовете и зеленчуците. Други сертификати са HACCP, ISO22000/2005 г. и FSSC 22000/2010 г.

Златина Димитрова

0.47%

► от използваните земеделски площи са засадени с биопродукция

90%

► от българското производство се изнася

Собственикът на МКБ Юниобанк финансира три соларни парка у нас

Собственик на съоръженията за 18 млн. EUR е „Минстрой холдинг”

Германската БайернЛБ, която у нас е собственик на МКБ Юниобанк, финансира три соларни парка у нас за 17.965 млн. EUR, съобщиха от МКБ. Собственик на трите соларни парка е „Минстрой холдинг”, а германската агенция за експортно застраховане Euler Hermes Kreditversicherungs участва със застрахователното покритие по финансирането.

Капацитет на парка
Общият капацитет на трите соларни парка възлиза на 8.8 MWp, като първият от тях е с инсталирана мощност от 2.6 MWp и се намира до гр. Павел баня, с. Габарево. Другите два са с мощност съответно 3.2

MWp и 3 MWp и се намират до Ямбол, с. Челник. Всички соларни паркове, които са финансирани от банката, са напълно изградени и с издадени разрешения за ползване. „За нас подкрепата за увеличаването на производството на енергия от възобновяеми източници е от особен приоритет”, коментира главният изпълнителен директор на МКБ Юниобанк Мария Илиева. „Страната ни е поела ангажимент до 2020 г. дялът на енергията от възобновяеми източници да достигне 16% и ние смятаме да подкрепяме активно постигането на тази цел”, уточни Илиева.

Енергийният сектор у нас

Според информацията на МКБ българският енергиен сектор в момента е доминиран основно от топлоелектрически централи. Техният

СНИМКА BLOOMBERG

дял стига до 53.1%. Атомната енергия е на второ място с дял от 17.8%. Два вида енергия генерират около 90% от произвежданата ток в страната.

Във възобновяемата енергия у нас основен дял от 94% има токът от водноелектрически централи. Инсталираната мощност към края на 2010 г. е 2160 MWp. Посочва се, че потенциалът за вятърни централи в страната

е малък и най-добрите зони за инсталиране на подобни съоръжения са силно ограничени. Към края на 2010 г. инсталираните мощности са за 465 MWp. Потенциалът за енергия от соларни паркове обаче е много голям. Според информацията на МКБ инсталираните мощности към момента са относително малко - само 21.4 MWp.

КТБ подготвя мобилни разплащания

Корпоративна търговска банка АД навлиза в сектора на мобилните разплащания, става ясно от съобщение на банката. За тази цел ще се създаде компания съвместно с унгарските фирми Cellum Global Innovacios es Szolgaltato Zrt и Altus-ConsAlt Kft, както и с участието на дъщерното дружество на банката „Велдер консулт” ООД.

Новата компания планира развиване и предлагане на услуги в сферите на мобилните плащания, търговия чрез мобилни устройства и комуникации в близък обхват. При тази технология мобилните устройства си предават информация на къси разстояния. Използва се за плащания в магазини, където други технологии може да блокират заради многото други мобилни устройства.

Предвижда се новата компания да бъде учредена до края на 2011 г. и да започне дейността си в началото на 2012 г. Компанията Cellum Global Innovacios es Szolgaltato Zrt е създадена през 2000 г. и оперира в сферата на мобилните сделки, мобилните плащания и технологиите, които не изискват договори.

Активите на Корпоративна търговска банка АД до средата на година са 3.277 млрд. лв. Увеличението им е 46% на годишна база. За отчетния период финансовата институция има нетна печалба 30.5 млн. лв. Сравнено със същия период на миналата година, резултатът е по-нисък с 19.7%. Дялът на редовните кредити до юни тази година е 96.60%, а извън групата на редовните попадат 3.40%, или 67.046 млн. лв.

Volkswagen се цели в лидерското място сред автомобилните производители

Германската компания обяви, че ще инвестира рекордната сума 62.4 млрд. EUR през следващите пет години, за да постигне целта си

Volkswagen ще инвестира рекордната сума 62.4 млрд. EUR през следващите пет години, за да постигне целта си да се превърне в световен лидер в производството на автомобили. Надзорният съвет гласува инвестиционния план в петък, като той предвижда парите да бъдат вложени в заводи, превозни средства, научно-изследователска дейност и развитие за деветте марки на производителя. Смесените предприятия на Volkswagen в Китай, които не са включени в общата сума, ще инвестират други 14 млрд. EUR до 2016 г.

Амбиции и пречки

VW планира и да разширява позициите на най-големия си пазар, този в Китай, като част от по-мощен план - да изпревари Toyota Motor и General Motors и да стане най-големият производител на автомобили в света до 2018 г.

Стремежите на Volkswagen срещнаха трудности през изминалата седмица, след като планираното сливане с Porsche се забавя, а Suzuki пожела да разтрогне 20-годишния съюз с германския автомобилен производител. Компанията разширява влиянието си на рентабилни пазари, каквито са Китай и Латинска Америка, и оптимизира разходите си за технологии. „След последните неуспехи компанията е по-решителна отвсякога“, коментира Шефан Брацел, директор на Центъра за управление на автомобилостроенето в Германия.

► Volkswagen разширява влиянието си на рентабилни пазари, каквито са Китай и Латинска Америка, и оптимизира разходите си за технологии

СНИМКИ BLOOMBERG

7.2

► млн. автомобили на Volkswagen са произведени през 2010 г.

32.7

► млрд. EUR ще инвестира Volkswagen само в модела на дебютите си марки

Още заводи

Volkswagen ще инвестира 32.7 млрд. EUR, за да поднови и да разшири предлагането на модели от деветте си марки, които включват Audi, Skoda, Lamborghini, Seat и Bentley. В момента само под марката VW се предлагат над 60 различни превозни средства.

Главният изпълнителен директор на Volkswagen Мартин Винтеркорн каза мина-

лата седмица, че компанията, която разполага с 62 завода по света, планира да разшири производството си и ще добави нови предприятия в Китай. VW вече обяви плановете си за изграждането на още два автомобилни завода там, така че общият им брой да нарасне до 11.

Volkswagen очаква да

продаде през тази година повече от 2.4 млн. автомобили в Китай, който е най-големият пазар на коли в света. Според главния изпълнителен директор на компанията там няма необходимото предлагане. Германският автомобилен производител очаква 5% ръст в световните доставки

през тази година, след като през 2010 г. продаде 7.2 млн. леки коли, джипове и микробуси.

Volkswagen отвори нов завод в Тенеси през април, за да снабди САЩ със среден размер седан, който е разработен специално за втория по големина пазар в света. Компанията увеличава про-

изводствения си капацитет и в Русия.

Капиталовите разходи за петгодишния период ще възлизат на 6% от приходите, обяви от германския автомобилен производител. Повече от половината средства ще бъдат вложени в имоти, заводи и оборудване в Германия.

Manchester United ще листне акции за 1 млрд. USD

С привлечения ресурс от борсата футболният тим ще погаси дълга си от 500 млн. USD.

Британския футболен клуб Manchester United е получил разрешение от фондовата борса в Сингапур, за да направи IPO за 1 млрд. USD, предаде Reuters, като се позова на собствени източници. Първичното публично предлагане трябва да бъде реализирано до края на годината. В зависимост от пазарните условия то ще се осъществи в средата или в края на октомври, съобщава Financial Times.

Особености на IPO-то

Листването на отбора ще включва пакет от акции - обикновени и привилегирани, съобщават източниците на агенцията. Целта на тази комбинация е да се дадат по-малко права за гласуване, но в същото време шампионът на английската Висша лига да получи и големи дивиденди.

Предвижда се две трети от планираните 1 млрд. USD да бъдат събрани чрез еми-

► В световен мащаб феновете на отбора в момента се оценяват на над 333 млн.

сията на привилегировани акции без право на глас, предава Financial Times. По този начин се гарантира, че 88% от правото на глас остават у собствениците - американското семейство Глейзър.

Реакции

Футболният тим има намерение да привлече финан-

сови средства, за да намали дълга си от 500 млн. USD. Изборът IPO-то да бъде направено именно в Сингапур е заради силния растеж на региона и добрия му инвестиционен климат. В същото време по този начин клубът ще постигне и втора цел - да увеличи броя на феновете си в Азия. В световен мащаб феновете на отбора в

момента са над 333 млн.

„Инвеститорският интерес винаги ще бъде въпрос на преценка, но Manchester United са достатъчно голямо име, така че няма да бъдат значително подценени, както би се случило с непознатата компания“, смята директорът на азиатското подразделение на S&P Лорън Тан.

В търсене на инвеститори

„Червените дяволи“ прекара последните седмици в опити да привлекат основни азиатски инвеститори, включително държавната компания Temasek TEM.UL. Отборът нае Credit Suisse, Morgan Stanley, JPMorgan Chase, за да управляват първичното публично предлагане на акции, чиято продажба трябва да започне още тези дни. Листването на един от най-големите клубове в света може да се определи като победа за борсата в Сингапур над тази в Хонконг, коментират пазарни анализатори.

История

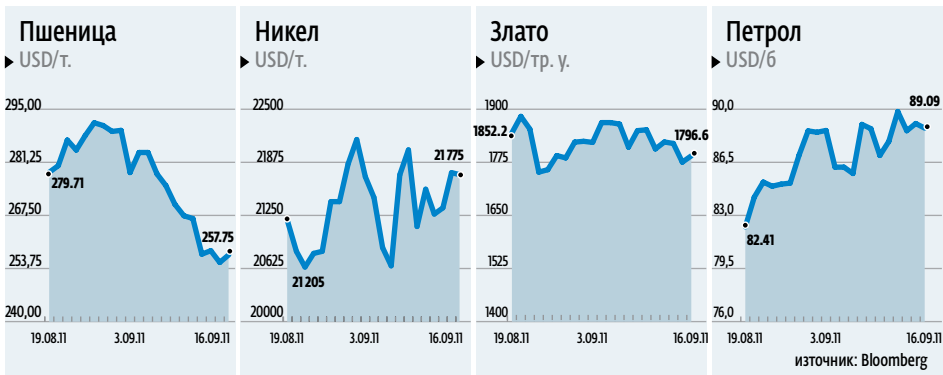
Manchester United се превърна в частен клуб след придобиването му от семейство Глейзър през 2005 г. за 790 млн. GBP. В началото на септември клубът обяви, че дълговете за финансовата година 2010-2011, която приключва на 30 юни, са намалени с около 70 млн. GBP. Приходите от продажби са нараснали с 16% до 331.4 млн. GBP, а оперативната печалба е достигнала 110.8 млн. GBP. Печалбата преди данъци е достигнала 29.7 млн. GBP спрямо загубата от 15 млн. GBP за миналата година.

Печалба

29.7

► млн. GBP е печалбата преди данъци на Manchester United за финансовата 2010-2011 г., която приключва на 30 юни

16 ПАЗАРИ

Курсове за митнически оценки

Валута	Код	За	Стойност
Currency	Code	For	Rate
АВСТРАЛИЙСКИ ДОЛАР	AUD	1	1,4207
БРАЗИЛСКИ РЕАЛ	BRL	10	8,4551
КАНАДСКИ ДОЛАР	CAD	1	1,3710
ШВЕЙЦАРСКИ ФРАНК	CHF	1	1,6228
КИТАЙСКИ РЕНМИНБИ ЮАН	CNY	10	2,1212
ЧЕШКА КРОНА	CZK	100	7,9869
ДАТСКА КРОНА	DKK	10	2,6253
БРИТАНСКА ЛИРА	GBP	1	2,2299
ХОНГОНГСКИ ДОЛАР	HKD	10	1,7383
ХЪРВАТСКА КУНА	HRK	10	2,6199
УНГАРСКИ ФОРИНТ	HUF	1000	7,1892
ИНДОНЕЗИЙСКА РУПИЯ	IDR	10000	1,5834
ИЗРАЕЛСКИ ШЕКЕЛ	ILS	10	3,7585
ИНДИЙСКА РУПИЯ	INR	100	2,9456
ЯПОНСКА ЙЕНА	JPY	100	1,7688
ЮЖНОКОРЕЙСКИ ВОН	KRW	1000	1,2521
ЛИТОВСКИ ЛИТАС	LTL	10	5,6645
ЛАТВИЙСКИ ЛАТ	LVL	1	2,7574
МЕКСИКАНСКО ПЕСО	MXN	10	1,0901
МАЛАЙЗИЙСКИ РИНГИТ	MYR	10	4,5543
НОРВЕЖСКА КРОНА	NOK	10	2,4939
НОВОЗЕЛАНДСКИ ДОЛАР	NZD	1	1,1239
ФИЛИПИНСКО ПЕСО	PHP	100	3,1965
ПОЛСКА ЗЛОТА	PLN	10	4,7054
НОВА РУМЪНСКА ЛЕЯ	RON	10	4,5944
РУСКА РУБЛА	RUB	100	4,6843
ШВЕДСКА КРОНА	SEK	10	2,1438
СИНГАПУРСКИ ДОЛАР	SGD	1	1,1240
ТАЙЛАНДСКИ БАТ	THB	100	4,5276
ТУРСКА ЛИРА	TRY	10	7,6206
ЩАТСКИ ДОЛАР	USD	1	1,3551
ЮЖНОАФРИКАНСКИ РАНД	ZAR	10	1,8790
ЕВРО	EUR	1	1,9558

Валутният курс за митнически цели е курсът на БНБ определен в предпоследната сряда от месеца и публикуван този или на следващия ден, който се използва през следващия календарен месец, освен ако не бъде заменен от курса определен по чл. 91 от ППЗМ. Валутните курсове са валидни от 14 до 20.09.2011 г.

Курсове на чуждестранни валути

Валута	Код	За	Стойност	Разлика
ЕВРО	EUR	1	1,96	0
АВСТРАЛИЙСКИ ДОЛАР	AUD	1	1,47	0,01206
БРАЗИЛСКИ РЕАЛ	BRL	10	8,25	-0,00697
КАНАДСКИ ДОЛАР	CAD	1	1,44	0,00772
ШВЕЙЦАРСКИ ФРАНК	CHF	1	1,62	0,00054
КИТАЙСКИ РЕНМИНБИ ЮАН	CNY	10	2,23	0,00758
ЧЕШКА КРОНА	CZK	100	8	0,02543
ДАТСКА КРОНА	DKK	10	2,63	-0,00010
БРИТАНСКА ЛИРА	GBP	1	2,24	0,00322
ХОНГОНГСКИ ДОЛАР	HKD	10	1,82	0,00496
ХЪРВАТСКА КУНА	HRK	10	2,6	0,00000
УНГАРСКИ ФОРИНТ	HUF	1000	6,81	-0,04173
ИНДОНЕЗИЙСКА РУПИЯ	IDR	10000	1,62	0,00583
ИЗРАЕЛСКИ ШЕКЕЛ	ILS	10	3,89	0,04152
ИНДИЙСКА РУПИЯ	INR	100	3,01	0,02654
ИСЛАНДСКА КРОНА	ISK			0,00000
ЯПОНСКА ЙЕНА	JPY	100	1,85	0,00123
ЮЖНОКОРЕЙСКИ ВОН	KRW	1000	1,28	0,00866
ЛИТОВСКИ ЛИТАС	LTL	10	5,66	0,00000
ЛАТВИЙСКИ ЛАТ	LVL	1	2,76	-0,00039
МЕКСИКАНСКО ПЕСО	MXN	10	1,09	-0,00748
МАЛАЙЗИЙСКИ РИНГИТ	MYR	10	4,61	0,01169
НОРВЕЖСКА КРОНА	NOK	10	2,53	-0,00081
НОВОЗЕЛАНДСКИ ДОЛАР	NZD	1	1,18	0,01243
ФИЛИПИНСКО ПЕСО	PHP	100	3,28	0,00738
ПОЛСКА ЗЛОТА	PLN	10	4,5	0,00930
НОВА РУМЪНСКА ЛЕЯ	RON	10	4,58	0,02986
РУСКА РУБЛА	RUB	100	4,64	-0,00657
ШВЕДСКА КРОНА	SEK	10	2,13	0,00766
СИНГАПУРСКИ ДОЛАР	SGD	1	1,15	0,00601
ТАЙЛАНДСКИ БАТ	THB	100	4,68	0,00112
НОВА ТУРСКА ЛИРА	TRY	10	7,96	-0,01135
ЩАТСКИ ДОЛАР	USD	1	1,42	0,00361
ЮЖНОАФРИКАНСКИ РАНД	ZAR	10	1,92	-0,00489
ЗЛОТО (ТРОЙ УНЦИЯ)	XAU	1	2520,45	-41,74000

Обменни курсове на чуждестранните валути към лева за 19.09.2011 година. Тези курсове се основават на чл. 29, ал. 2 от Закона за БНБ и референтните курсове на ЕЦБ за съответния ден, и се прилагат за целите на статистическата и счетоводната отчетност.

Котирувки на взаимните фондове

Фонд	Тип	Ем. ст./сп	ЦОМ	Доходност и Risk					
				От началото на годината (не се анюализира)	Семестрното отклонение	За последните 12 мес.	От началото на публ. презг. (анюализирана)	Начало на публ. презг.	
Авора Кепитъл АД	Смесен - балансиран	4.7567	4.9470	4.6616	-3,98%	10,41%	-0,87%	-18,40%	21.01.2008
Авора Кепитъл - Global	фонд в акции	7.4532	7.7513	7.3041	-1,41%	11,31%	9,07%	-7,74%	23.01.2008
Авора Кепитъл Югоизточна Европа	фонд в акции	10.2670	10.4210	10.0000	0,84%	0,17%	1,27%	1,34%	23.09.2009
Актив Асет Мениджмънт ЕАД	фонд в акции	2.1831		2.1831	-2,46%	29,18%	-6,31%	-48,45%	12.11.2007
Алфа Асет Мениджмънт ЕАД	Смесен - балансиран	2.5153		2.5153	-4,05%	25,93%	-9,44%	-42,63%	12.11.2007
Алфа Индекс Имоти	фонд в акции	0.6112	0.6052		-0,99%	11,94%	1,17%	-8,76%	17.04.2006
Алфа Индекс Top 20	фонд в акции	0.5369	0.5343		0,75%	11,94%	-3,65%	-11,54%	16.08.2006
Алфа Избрани Акции	фонд в акции	0.4093	0.4073			11,33%	8,84%	-20,69%	10.10.2007
Алфа Паричен Пазар	Фонд на паричен пазар	1116,4843	1114,8246	1073,2898		3,49%	1,94%	5,05%	05.08.2009
Астра Асет Мениджмънт АД	Фонд на паричен пазар	11.8328	11.8269	11.8092		11,8200	11,8269	5,87%	06.10.2008
Астра Кеш	Смесен - балансиран	10.7599	10.7024	10.5954		10,6489	0,0000	2,35%	06.10.2008
Астра Плюс	фонд в акции	9.8071	9.7583	9.6179		9,6607	-0,0000	-2,88%	06.10.2008
БениМарк Асет Мениджмънт АД	Смесен - балансиран	13.8206		13.6838		0,99%	7,64%	0,91%	14.12.2005
БениМарк Фонд 1 Акции и Облигации	фонд в акции	7.7072		7.6309		-4,40%	12,19%	-3,53%	01.03.2006
БениМарк Фонд 2 Акции	фонд в акции	3.5190		3.4842		-19,60%	13,35%	-27,53%	21.06.2006
БениМарк Фонд 3 Сектор Недвижими Имоти	фонд в акции	7.4574		7.2401		-7,24%	16,52%	-3,35%	05.02.2008
БениМарк Фонд 4 Енергетика	фонд в акции	9.8132		9.5274		-12,93%	15,54%	-12,93%	05.02.2008
БениМарк Фонд 5 ЦИЕ	фонд на паричен пазар	12.7357		12.7357		0,28%	5,85%	7,62%	03.06.2008
БениМарк Фонд 6 Паричен	фонд в акции	81.2250	81.2250			-1,78%	0,69%	-0,88%	-3,90%
БениМарк Фонд 7 Балансиран	фонд в акции	46.3644	46.1326			-5,01%	1,67%	-2,84%	-11,13%
БениМарк Фонд 8 Европа	фонд в акции	60.8176	60.5135			-5,86%	1,15%	-4,53%	-9,92%
БениМарк Фонд 9 Балансиран	фонд в акции	96.3303	94.8961			-1,96%	2,89%	-6,59%	-1,01%
БениМарк Фонд 10 Паричен	Смесен - балансиран	75.4907	74.3667			-4,79%	1,37%	-9,43%	-7,11%
БениМарк Фонд 11 Паричен	фонд в облигации	1.36321		1.36049		2,89%	0,77%	4,00%	5,47%
БениМарк Фонд 12 Паричен	Смесен - балансиран	1.09198		1.08544		-0,52%	4,34%	1,43%	1,48%
БениМарк Фонд 13 Паричен	фонд в акции	0.7352		0.72460		-4,68%	8,95%	-1,80%	-5,55%
БениМарк Фонд 14 Паричен	Смесен - балансиран	0.77841		0.77325		3,08%	2,51%	4,44%	-6,92%
БениМарк Фонд 15 Паричен	Смесен - балансиран	1.08555		1.08230		2,73%	0,32%	3,53%	3,44%
БениМарк Фонд 16 Паричен	Смесен - балансиран	97.8025		96.8293		-2,06%	6,17%	-3,35%	-0,47%
БениМарк Фонд 17 Паричен	Смесен - балансиран	99.8840		98.8526		-4,16%	5,89%	-6,72%	-0,12%
БениМарк Фонд 18 Паричен	фонд в акции	81.3488		80.1376		-3,88%	8,56%	-5,90%	-2,20%
БениМарк Фонд 19 Паричен	Фонд на паричен пазар	130.4515		130.4515		0,27%	0,27%	6,95%	7,09%
БениМарк Фонд 20 Паричен	Смесен - балансиран	95.9319		95.9486		1,16%	1,79%	2,15%	-1,17%
БениМарк Фонд 21 Паричен	Смесен - балансиран	112.5077	112.3953	112.0581		4,09%	0,26%	5,72%	5,42%
БениМарк Фонд 22 Паричен	фонд в акции	102.1576	101.1461	100.1346		0,63%	N/A	N/A	1,37%
БениМарк Фонд 23 Паричен	фонд в акции	4.7383		4.7099		-2,60%	8,88%	0,54%	4,36%
БениМарк Фонд 24 Паричен	фонд в акции	0.9357	0.9310	0.9287		-1,22%	13,58%	-2,15%	-3,27%
БениМарк Фонд 25 Паричен	Смесен - балансиран	10.0881		10.0679		0,68%	0,56%	0,68%	0,68%
БениМарк Фонд 26 Паричен	Смесен - балансиран	17.5957		17.4729		-0,74%	7,57%	-1,88%	8,47%
БениМарк Фонд 27 Паричен	фонд в акции	10.6707		10.3223		-4,45%	9,67%	-4,32%	1,02%
БениМарк Фонд 28 Паричен	фонд в акции	0.9918		0.9771		-12,84%	14,02%	-17,42%	-0,97%
БениМарк Фонд 29 Паричен	фонд в акции	0.7157		0.7051		-14,86%	16,31%	-7,76%	-6,81%
БениМарк Фонд 30 Паричен	фонд в акции	0.8861		0.8730		-18,40%	20,14%	-10,76%	-3,50%
БениМарк Фонд 31 Паричен	фонд в облигации	134.1957	133.9952	133.7277		-1,58%	2,99%	2,96%	5,56%
БениМарк Фонд 32 Паричен	Смесен - балансиран	13.6866	13.6866	13.5511		-4,43%	7,95%	-4,46%	1,06%
БениМарк Фонд 33 Паричен	фонд в акции	0.6554	0.6425	0.6425		-14,83%	15,16%	-11,31%	-7,90%
БениМарк Фонд 34 Паричен	Смесен - балансиран	866.5198	860.0371	852.2309		5,59%	4,15%	9,46%	-4,25%
БениМарк Фонд 35 Паричен	фонд в акции	757.9010		752.2309		2,94%	4,70%	6,97%	-7,99%
БениМарк Фонд 36 Паричен	фонд в облигации	12.0119	12.0119			4,07%	1,02%	6,07%	3,31%
БениМарк Фонд 37 Паричен	Смесен - балансиран	129.0559	129.0559			3,53%	6,19%	8,34%	2,99%
БениМарк Фонд 38 Паричен	фонд в акции	7.5732	7.5732			4,84%	11,37%	13,04%	-4,81%
БениМарк Фонд 39 Паричен	фонд в акции	10.9678	10.9678			5,43%	3,74%	8,44%	3,57%
БениМарк Фонд 40 Паричен	фонд в акции	7.8919		0.0000		N/A	N/A	N/A	N/A
БениМарк Фонд 41 Паричен	за поръчки до 100 000 лв.					N/A	N/A	N/A	N/A
БениМарк Фонд 42 Паричен	фонд в акции	0.5047	0.5022	0.4997		-10,76%	12,73%	1,59%	-16,48%
БениМарк Фонд 43 Паричен	Смесен - балансиран	0.7188	0.7163	0.7138		-5,69%	6,46%	-2,88%	-8,35%
БениМарк Фонд 44 Паричен	Смесен - балансиран	1.0301	1.0286	1.0271		2,12%	1,40%	3,63%	0,74%
БениМарк Фонд 45 Паричен	фонд в облигации	1.3335	1.3315	1.3295		3,80%	0,13%	5,53%	5,34%
БениМарк Фонд 46 Паричен	фонд в облигации	1.3442	1.3402	1.3362		2,95%	0,34%	4,46%	5,46%
БениМарк Фонд 47 Паричен	Смесен - балансиран	0.8088	0.8056	0.8024		-7,10%	6,84%	-6,69%	-3,65%
БениМарк Фонд 48 Паричен	фонд в акции	0.5918	0.5891	0.5864		-15,14%	10,58%	-14,97%	-10,61%
БениМарк Фонд 49 Паричен	фонд на паричен пазар	0.6871	0.6844	0.6817		-4,73%	7,33%	-5,37%	-10,67%
БениМарк Фонд 50 Паричен	Смесен - балансиран	1.0853	1.0842	1.0831		3,48%	0,19%	5,13%	5,00%
БениМарк Фонд 51 Паричен	Смесен - балансиран	0.0000	0.0000	0.0000		N/A	N/A	N/A	N/A
БениМарк Фонд 52 Паричен	фонд на паричен пазар	1.2136	1.2136			1,88%	0,17%	2,91%	3,66%
БениМарк Фонд 53 Паричен	Смесен - балансиран	1.0173		1.0122		-2,59%	3,74%	-1,22%	0,12%
БениМарк Фонд 54 Паричен	фонд в облигации	7.5707	7.5707			-2,80%	8,43%	-0,95%	-5,01%
БениМарк Фонд 55 Паричен	фонд в акции	6.1933	6.1933			-6,00%	10,24%	-8,27%	-0,03.2006
БениМарк Фонд 56 Паричен	фонд в акции	2.3934	2.3934			-20,13%	13,50%		

Регионални индекси

Бенчмаркът на БФБ се понижи

Sofix: 362.97↓ **-0.68%**

Основният македонски индекс се понижи

МВПО: 2227.46↓ **-0.13%**

Основният индекс в Сърбия отчете лек ръст

BELEX15: 600.10↑ **+0.72%****Число на геня****Обем****868 390**

▶ акции на „Еврохолд България“ АД бяха изтързвани на БФБ, като цената им се повиши с 5.26%

Световни индекси

Американските акции завършиха търговията със скок

Dow Jones: 11 509.09↑ **+0.66%**

Германският индекс регистрира силен ръст

DAX: 5573.51↑ **+1.18%**

Японският измерител се оцвети в зелено

Nikkei 225: 8864.16↑ **+2.25%****Повишение****Heidelbergcement****4.74%**

▶ до 29.30 EUR поскъпнаха акциите на германската компания

Понижение**Thyssenkrupp****1.74%**

▶ до 21.48 EUR поевтиняха акциите на машиностроителното дружество

Коментар

Политиците подкрепиха еврото след спада му заради проблемите в Гърция

През изминалата седмица бяхме свидетели на нови върхове от безпокойство относно дълговата криза в Европа. Опасенията, че Гърция ще фалира, предизвикаха нов отлив на инвеститори от европейската валута. Спрямо долара еврото се понижи до 1.35, а спрямо японската йена достигна до 10-годишно дъно.

Все пак еврото намери подкрепа от новината, че Международният валутен фонд ще бъде донор по следващия транш от финансовата помощ за южната ни съседка. Редица изказвания на политици и икономисти също подкрепиха единната валута. Германският канцлер Ангела Меркел и френският президент Никола Саркози заявиха, че Гърция остава в еврозоната и ще изпълни поетите ангажименти, а председателят на Европейската комисия Жозе Мануел Барозу информира, че комисията разполага с план за емитиране на общи еврооблигации.

Заговори се за нова спасителна програма от типа на тази в САЩ

Изниква въпросът дали не е в ход нова кредитна и ликвидна криза на световните финансови пазари

от края на 2008 г., която Европейският съюз планира за октомври. В информацията се предполага, че значителна част от финансирането на програмата може да дойде от Китай и САЩ.

На този фон дойде новината за подно-

вяване на програмата за повишаване на доларовата ликвидност, която е съвместна мярка на Европейската централна банка, Федералния резерв и централните банки на Англия, Япония и Швейцария. Петте основни централни банки ще отпускат

заеми в долари на търговските банки преди края на годината по координиран начин.

На пръв поглед тази съвместна операция на водещите централни банки е негативен фактор за долара и позитивен за фондовите пазари. Това решение обаче

води до въпроса дали не е в ход нова кредитна и ликвидна криза на световните финансови пазари и дали отново няма да станем свидетели на събития, подобни на тези след фалита на Lehman Brothers в края на 2008 г.

Петър Даскалов,
валутен гулър, ФБК „Лозос-ТМ“ АД

КОРПОРАТИВНИ СЪОБЩЕНИЯ И ОБЯВИ НА ДЪРЖАВНИ ИНСТИТУЦИИ

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие
Инвестираме във вашето бъдеще

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ 2007-2013
www.opcompetitiveness.bg

МИНИСТЕРСТВО НА ИКОНОМИКАТА, ЕНЕРГЕТИКАТА И ТУРИЗМА

ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ ЗА НАСЪРЧАВАНЕ НА МАЛКИТЕ И СРЕДНИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ

О Б Я В А
за открита процедура за конкурентен подбор на проекти с определен срок за кандидатстване

Дирекция „Европейски фондове за конкурентоспособност“, МИЕТ – Управляващ орган и Изпълнителна агенция за насърчаване на малките и средните предприятия – Междино звено по Приоритетни оси 1 и 2 на Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ 2007-2013 г. Кани желаещите да представят проектни предложения по Приоритетна ос 2: „Повишаване ефективността на предприятията и развитие на благоприятна бизнес среда“, Област на въздействие 2.1: „Подобряване на технологиите и управлението в предприятията“, Операция 2.1.1: „Технологично обновление в предприятията“, като **ОБЯВЯВА процедура за подбор на проекти: BG161PO003-2.1.13 „Технологична модернизация в малки и средни предприятия“.**

Основна цел на настоящата процедура е да допринесе за повишаване на конкурентоспособността на българските малки и средни предприятия от различни сектори, приоритетни за развитието на националната

икономика, чрез насърчаване на инвестициите в съвременни технологии и оборудване и предоставяне на достъп до професионални съвети и консултации, свързани с новите технологии, процеси, продукти и услуги.

Предоставяната по настоящата процедура за подбор на проекти безвъзмездна финансова помощ следва да отговаря на условията за тържбови помощи, като приложимите режими са:

1) **Регионална инвестиционна помощ – режим „групово освобождаване“ съгласно Глава I, чл. 12 и Глава II, чл. 13 на Регламент на Комисията (ЕО) № 800/2008 от 6 август 2008 година** относно деклариране на някои категории помощи за съвместими с общия пазар в приложение на членове 87 и 88 от Договора за създаване на ЕО (Общ регламент за групово освобождаване, публикуван в Официален вестник на Общността ОВ L 214/09.08.2008), по отношение на безвъзмездната финансова помощ по Елемент „Инвестиции“.

2) **Режим „de minimis“ (минимална помощ) съгласно Регламент на Комисията (ЕО) 1998/2006 от 15 декември 2006 г.** относно прилагането на чл. 87 и чл. 88 от Договора за създаване на Европейската общност (ДЕО) към помощта de minimis (публикуван в Официален вестник на Общността ОВ L 379/28.12.2006), по отношение на безвъзмездната финансова помощ по Елемент „Услуги“.

Процедурата за безвъзмездна финансова помощ се реализира с **финансовата подкрепа на Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие.** Проектите ще се изпълняват на територията на Република България. **Общият размер на безвъзмездната финансова помощ по процедурата е 97 791 500 лева.**

Видове проекти/допустими дейности:
Допустими по настоящата процедура са проекти, включващи следните елементи/допустими дейности:

А) Елемент „Инвестиции“ – Закупуване и въвеждане в експлоатация (гоставка, монтиране и първоначално изпитване) на оборудване, пред-

ставяващо дълготраен материален актив, включително закупуване на компютърно оборудване, нужно за работа с компютърните приложения, пряко свързани с постигане на целите на проекта; Закупуване и инсталиране на дълготрайни нематериални активи – софтуерни приложения за управление на производствения процес и/или предоставяната услуга и/или специализирани компютърни приложения за дизайн и разработване на продукти, права по патенти, лицензи, „ноу-хау“ и др., представляващи дълготрайни нематериални активи.

Б) Елемент „Услуги“: Консултантски услуги за разработване на маркетингови анализи и стратегии, свързани с новите технологии, процеси, продукти/услуги.

Други допустими дейности, пряко свързани с изпълнението на проектите по процедурата:

1. **Консултантски услуги за изготвяне на проектното предложение по процедурата** – до 10 000 лева;
2. **Визуализация на проекта** – до 3 000 лева;
3. **Одит на проекта** – до 8 000 лв.

Пълният пакет документи и Насоките за кандидатстване по процедурата са публикувани на следните интернет адреси: www.opcompetitiveness.bg и www.ibsme.org, както и на Единния информационен портал за обща информация за управлението на Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз в Република България: www.eufunds.bg.

Проектните предложения се подават в регионалните сектори на Междинното звено на Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ 2007-2013 г. – Изпълнителната агенция за насърчаване на малките и средните предприятия (ИАНМСП) в градовете Благоевград, Бургас, Варна, Враца, Плевен, Пловдив, Русе, София, Стара Загора и Велико Търново.

Крайният срок за подаване на проектни предложения е 20.12.2011 г.

18 ТЕНДЕНЦИИ

И Honda ще строи завод за автомобили в Русия

СНИМКА BLOOMBERG

Компанията планира да инвестира десетки милиони долари във фабрика за сглобяване на коли

Третият по големина японски автомобилен производител Honda Motor планира да построи завод за сглобяване на коли в Русия. Това съобщава Nikkei, цитиран от Reuters. Така японската компания се надява да повиши конкурентоспособността си.

Honda ще инвестира няколко милиарда йени (десетки милиони долари) за производството на 30 до 50 хил. автомобили годишно. Компанията е представила

намеренията си пред руското правителство и е започнала официални преговори. Все още се уточнява мястото, където ще бъде изграден заводът. Той ще работи с вносни части, произведени в други фабрики на компанията, като най-вероятното място е руският Далечен изток.

Редица световни играчи, сред които General Motors и Renault, вече обявиха намеренията си да увеличат производството в Русия в замяна на по-ниски вносни мита за частите. В момента Honda, която миналата година продаде около 18 хил. автомобили в Русия, плаща около 50% мито върху колите, което я прави неконкурентоспособна. **П**

КОРПОРАТИВНИ СЪОБЩЕНИЯ И ОБЯВИ НА ДЪРЖАВНИ ИНСТИТУЦИИ

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд за регионално развитие
Инвестираме във вашето бъдеще

РЕПУБЛИКА
БЪЛГАРИЯ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ 2007-2013
www.opcompetitiveness.bg

„Раломекс“ АД сключи договор за безвъзмездна финансова помощ по открита процедура за конкурентен подбор на проекти с определен срок на кандидатстване BG16PO003-2.1.06 „Технологична модернизация в малки и средни предприятия“.

Наименованието на проекта на фирмата по договор №2ТММ-02-81/18.02.2011 е „Технологично обновление и въвеждане на иновации в „Раломекс“ АД“ и се реализира с финансовата подкрепа на Европейски съюз и Република България, Европейски фонд за регионално развитие, Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика 2007-2013“, Операция BG16PO003-2.1.06 „Технологична модернизация в малки и средни предприятия“.

Основните дейности по проекта са:

- Дейност 1 – Инициране и мобилизиране на проекта
- Дейност 2 – Подготовка и предоставяне на тържни документи
- Дейност 3 – Оценка на оферти и сключване на договор(и) за доставка
- Дейност 4 – Доставка на оборудване и провеждане на първоначално изпитване
- Дейност 5 – Откриване на нови работни места
- Дейност 6 – Включване на новото оборудване в производствения процес
- Дейност 7 – Разпространение на информация
- Дейност 8 – Одит и приключване на проекта

Очакваните резултати от изпълнението на проекта са:

- Повишаване на производителността, капацитета и продажбите – производителността на труда на производствения персонал ще се повиши с 13,33% непосредствено след изпълнението на проекта, а капацитетът и продажбите ще се увеличат с 19%;
- Намаляване на разходите за суровини, материали, труд и ел. енергия – разходите за оперативна дейност и себестойността ще се намалят с 5,17%;
- намаляване на средната възраст на технологичното оборудване – средната възраст на технологичното оборудване ще се намали от 18 г. на 11 г. (с 38%) тъй като средната възраст на машините, които ще отпадат от производството е 27 г.;
- Създаване на нови работни места – ще бъдат открити 3 нови работни места за двама мъже и една жена. Ще бъде сформиран изпитвателски екип от трима настоящи и трима новоназначени работници за работа с новото оборудване;
- Въвеждане на нови технологии и продукти – ще бъдат въведени в серийно производство 3 иновативни разработки (Плуг навесен ПН-4-25 ИноКорп, Плуг прикачен ПП-10-35 ИноКорп и Конзола регулируема за закрепване на плужни корпуси) и техните модификации както следва: Плуг навесен ПН-4-25 ИноКорп – 16 модификации и Конзола регулируема за закрепване на плужни корпуси – 40 модификации;
- Подобряване на качеството – ще се намали бракът на детайли и възли с 63%, както и ще се намали със 28 бр. (50%) на рекламните изделия. Ще се увеличи срокът на стандартната търговска гаранция за новите продукти от 12 на 24 месеца.
- Увеличаване на дела на износа – делът на износа ще се увеличи от 9,4% на 15% от общия обем продажби.

ДЪРЖАВНА АГЕНЦИЯ ЗА ЗАКРИЛА НА ДЕТЕТО
гр. София 1051, ул. „Триадица“ №2

ОБЯВЯВА

КОНКУРС ЗА НАЗНАЧАВАНЕ НА ДЪРЖАВЕН СЛУЖИТЕЛ на основание чл.10а, ал.1 и 2 от Закона за държавния служител, във връзка с чл. 14, ал.1 от Наредбата за провеждане на конкурсите за държавни служители

ЗА 1 БРОЙ СТАРШИ ЮРИСКОНСУЛТ в дирекция „Административно-правно и финансово-стопанско обслужване“ – отгел „Правен, човешки ресурси и канцелария“

1. **Минимални и специфични изисквания**, предвидени в нормативните актове и други изисквания за заемане на длъжността: минимален степен на завършено образование: **висше – магистър право** минимален ранг: IV младши или 2 години професионален опит в областта на правото

умения и квалификации, носещи предимство за кандидатите: много добро познаване на нормативната уредба по правата и закрилата на детето, трудовете и служебните взаимоотношения, Закона за обществените поръчки; отлични компютърни и комуникативни умения.

Длъжността се заема по служебно правоотношение. За целта кандидатите следва да отговарят на условията на чл. 7 от Закона за държавния служител.

кратко описание на длъжността, съгласно утвърдената длъжностна характеристика:

Извършва правно-нормативно обслужване в агенцията, процесуално представителство, участва в процедури по ЗОП.

При назначаване основната месечна заплата ще бъде определяна в границите от размера на минималната основна месечна заплата до размера на средната основна месечна заплата за длъжността, който е до 536 лв.

2. Конкурсът ще се проведе чрез тест и интервю.

3. **Необходими документи:** заявление по образец, съгласно Приложение №2 към чл. 17 ал. 1 от Наредбата за провеждане на конкурсите за държавни служители /НПКДС/; декларация по чл. 17 ал. 2 т. 1 от НПКДС; копия от документи за придобитата образователна степен, за юридическа правоспособност, за допълнителни квалификации; копие от документи за професионален опит.

4. Документите се подават в деловодството на ДАЗД в срок до 10 календарни дни от публикуването; лица за контакт: Гая Ризова и Цанка Пенкова, тел.(02) 933-90-30, 933-90-15.

5. Списъкът и съобщенията във връзка с конкурса ще бъдат обявени на интернет страницата на ДАЗД – www.sacr.government.bg и на информационно табло на агенцията на ул. „Триадица“ 2, София.

6. Минималният размер на основната заплата: 343 лв.

Министерство на образованието, младежта и науката
Национален център „Европейски младежки програми и инициативи“

ОБЯВЛЕНИЕ

за провеждане на конкурс за назначаване на длъжността главен експерт

Национален център „Европейски младежки програми и инициативи“ със седалище и адрес: гр. София – 1113, бул. „Цариградско шосе“ № 125, бл. 5 на основание чл. 10, ал. 1 и чл. 10а, ал. 2 от Закона за държавния служител, във връзка с чл. 3, ал. 4 и чл. 14, ал. 1 от Наредбата за провеждане на конкурсите за държавни служители оповестява обявяване със Заповед № РД-01-208/17.09.2011 г. на изпълнителния директор на Национален център „Европейски младежки програми и инициативи“ конкурс за заемане на 2 /две/ щатни бройки за длъжността „главен експерт“ в отгел „Обучение, информация и Евродеск“ към дирекция „Управление на проекти по европейски и международни младежки програми“.

1. Минималните изисквания, предвидени в нормативните актове за заемане на длъжността са: образование - висше; - степен на образование – бакалавър; - професионален опит – 3 години или IV младши ранг;

2. Допълнителни умения и квалификации, носещи предимство на кандидатите: - Висшето образование придобито в областта на хуманитарните науки е предимство;

- Добра комуникация и опит в държавната администрация;

- Познавания в областта на националните младежки и/или европейски програми и дейности;

- Добра компютърна грамотност;

- Владее на един или няколко чужди езици;

3. Начин за провеждане на конкурса: решаване на тест и интервю.

4. Документи за участие в конкурсната процедура: Кандидатите за участие в конкурса следва да подадат: - заявление по образец – приложение № 2 към чл. 17, ал. 1 от НПКДС; - декларация по чл. 17, ал. 2, т. 1 от НПКДС; - копие от документи за придобита образователно-квалификационна степен, допълнителна квалификация и правоспособност, които се изискват за длъжността

- чл. 17, ал. 2, т. 2 от НПКДС;

- копие от документи, удостоверяващи продължителността на професионалния опит - чл.17, ал. 2, т. 3 от НПКДС;
- декларация по чл. 11, ал. 2, от ЗДС;
- копия от документи, удостоверяващи компютърна грамотност;
- копие от документи, удостоверяващи владеенето на чужд/и езици;
- кратка автобиография.

5. Подаване на заявлението и приложенията, към него се извършва в сроковете определени съгласно чл. 10а, ал. 1, т. 4 от ЗДС, считано от датата на публикуване на обявлението за конкурса, лично от кандидатите или чрез пълномощник до 16:00 часа на 30.09.2011 г., в деловодството на Национален център „Европейски младежки програми и инициативи“, на адрес - гр. София – 1113, бул. „Цариградско шосе“ № 125, бл. 5 ет. 3 ст. 323.

6. Длъжността „главен експерт“ в отгел „Обучение, информация и Евродеск“ към дирекция „Управление на проекти по европейски и международни младежки програми“ на НЦЕМПИ – гр. София, е свързана с участие в международни работни срещи, с младежката политика и програми. Извършва консултации на млади хора и младежки организации за реда и начина за кандидатстване по Програма „Младежта в действие“. Подпомага дейността на отгелата при вземане на участие на България в международни младежки програми.

7. **Минималният размер** на основната заплата за длъжността „главен експерт“ в дирекция „УПЕММП“ на Национален център „Европейски младежки програми и инициативи“ е **363 /триста шестдесет и три/ лева.**

8. Място и срок за подаване на документите за участие: Документите за участие в конкурса се представят в срок до 16:00 часа на 30.09.2011 г., на адрес: гр. София – 1113, бул. „Цариградско шосе“ № 125, бл. 5 ет. 3 ст. 323 лично от кандидатите или от техни пълномощни представители.

9. Копие от обявлението, списъкът на кандидатите и всички съобщения във връзка с конкурса, се поставят на табло за обяви на входа в сградата на Национален център „Европейски младежки програми и инициативи“ на адрес: гр. София – 1113, бул. „Цариградско шосе“ № 125, бл. 5 и се публикуват на електронната страница на центъра www.youthbg.info

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА НЦЕМПИ

Министерство на образованието, младежта и науката
Национален център „Европейски младежки програми и инициативи“

ОБЯВЛЕНИЕ

за провеждане на конкурс за назначаване на длъжността главен експерт

Национален център „Европейски младежки програми и инициативи“ със седалище и адрес: гр. София – 1113, бул. „Цариградско шосе“ № 125, бл. 5 на основание чл. 10, ал. 1 и чл. 10а, ал. 2 от Закона за държавния служител, във връзка с чл. 3, ал. 4 и чл. 14, ал. 1 от Наредбата за провеждане на конкурсите за държавни служители оповестява обявяване със Заповед № РД-01-208/17.09.2011 г. на изпълнителния директор на Национален център „Европейски младежки програми и инициативи“ конкурс за заемане на 1 /една/ щатна бройка за длъжността „главен експерт“ в дирекция „Управление на проекти по европейски и международни младежки програми“.

1. Минималните изисквания, предвидени в нормативните актове за заемане на длъжността са: образование - висше; - степен на образование – бакалавър; - професионален опит – 3 години или IV младши ранг;

2. Допълнителни умения и квалификации, носещи предимство на кандидатите: - Висшето образование придобито в областта на хуманитарните науки е предимство;

- Добра комуникация и опит в държавната администрация;

- Познавания в областта на националните младежки и/или европейски програми и дейности;

- Добра компютърна грамотност;

- Владее на един или няколко чужди езици;

3. Начин за провеждане на конкурса: **решаване на тест и интервю.**

4. Документи за участие в конкурсната процедура: Кандидатите за участие в конкурса следва да подадат: - заявление по образец – приложение № 2 към чл. 17, ал. 1 от НПКДС; - декларация по чл. 17, ал. 2, т. 1 от НПКДС; - копие от документи за придобита образователно-квалификационна степен, допълнителна квалификация и правоспособност, които се изискват за длъжността

- чл. 17, ал. 2, т. 2 от НПКДС;

- копие от документи, удостоверяващи продължителността на професионалния опит - чл.17, ал. 2, т. 3 от НПКДС;

- декларация по чл. 11, ал. 2, от ЗДС;
- копия от документи, удостоверяващи компютърна грамотност;
- копие от документи, удостоверяващи владеенето на чужд/и езици;
- кратка автобиография.

5. Подаване на заявлението и приложенията, към него се извършва в сроковете определени съгласно чл. 10а, ал. 1, т. 4 от ЗДС, считано от датата на публикуване на обявлението за конкурса, лично от кандидатите или чрез пълномощник до 16:00 часа на 30.09.2011 г., в деловодството на Национален център „Европейски младежки програми и инициативи“, на адрес - гр. София – 1113, бул. „Цариградско шосе“ № 125, бл. 5 ет. 3 ст. 323.

6. Длъжността „главен експерт“ в дирекция „Управление на проекти по европейски и международни младежки програми“ към НЦЕМПИ – гр. София, е свързана с осъществяването на кореспонденция с бенефициенти, неправителствени организации и институции. Координира процеса на партньорски взаимоотношения между дирекцията и младежките организации в аспекта на осъществяването на програмите. Подпомага дейността на партньорските организации в рамките на своите правомощия, оказва съдействие и методична помощ при реализиране на младежки дейности на местно и национално ниво.

7. **Минималният размер** на основната заплата за длъжността „главен експерт“ в дирекция „УПЕММП“ на Национален център „Европейски младежки програми и инициативи“ е **363 /триста шестдесет и три/ лева.**

8. Място и срок за подаване на документите за участие: Документите за участие в конкурса се представят в срок до 16:00 часа на 30.09.2011 г., на адрес: гр. София – 1113, бул. „Цариградско шосе“ № 125, бл. 5 ет. 3 ст. 323 лично от кандидатите или от техни пълномощни представители.

9. Копие от обявлението, списъкът на кандидатите и всички съобщения във връзка с конкурса, се поставят на табло за обяви на входа в сградата на Национален център „Европейски младежки програми и инициативи“ на адрес: гр. София – 1113, бул. „Цариградско шосе“ № 125, бл. 5 и се публикуват на електронната страница на центъра www.youthbg.info

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА НЦЕМПИ

Пари

**КОРПОРАТИВНИ
СЪОБЩЕНИЯ И ОБЯВИ
НА ДЪРЖАВНИ ИНСТИТУЦИИ**

Търгове, конкурси, Корпоративни промени, Покази за обществени поръчки, Търгови предложения Изменения по наредби, Процедури по приватизация, Уведомления и други обяви от частната и държавната сфера

Цена за публикация: 0.66 лв./колон мм/ без ДДС

Срок за подаване на заявките: до 11 ч. в деня преди публикация

За допълнителна информация и заявки: тел.02/4395 853, e-mail: reklama@pari.bg

На фокус

Бившият крал на РС-тата се цели в средата

Dell се бори с репутацията си на нискобюджетен производител, за да продава повече корпоративни услуги на средния бизнес

Преди пет години Dell загуби титлата "най-голям производител на персонални компютри в света", която беше отнета от дългогодишния им противник Hewlett-Packard (HP). След като HP изненадващо обяви, че има намерения да прекрати бизнеса си с настолни компютри (на стойност 41 млрд. USD), основателят на Dell и негн изпълнителен директор Майкъл Дел написа в Twitter "Довиждане HP, съжалявам, че вече не искате да сте в бизнеса с РС-та". В края на август 46-годишният Дел допълни съобщението си с заявлението: "Харесваме бизнеса с настолни компютри и оставаме в него".

Трамплин напред

Дали си № 1 или № 2, разликата няма особено значение, когато става въпрос за производството на машини, която вече се смята за продукт на една отминала ера, а технологичният свят се насочва към таблети и мобилни устройства, коментира Bloomberg Businessweek. Въпреки това Dell вижда пазара на РС-та, който доминираше преди години, като пътя към нещо по-голямо.

През евтиноето към печелившето

За по-малко от две години Dell направи поредица от 10 придобивания на компании, с което започна да работи в сектори като IT услуги, компютърни мрежи и съхранение на данни. Миналата година компанията продаде настолни компютри, лаптопи и свързани с тях устройства за около 39 млрд. USD и според шефа на Dell евтините хардуерни продукти може да отворят пътя към по-печеливши продукти, насочени към бизнеса. Тексаският гигант върви в крак с реалността, като пресява проблемните си потребителски продукти и се фокусира вниманието си върху малкия и средния бизнес и

СНИМКА BLOOMBERG

държавните агенции, които вече осигуряват над половината му продажби. "Част от това направихме сами," казва Дел, като допълва, че компанията съзнава "подкастрия" работата си и заменя по-нископечеливш с по-доходен бизнес.

Проблемен лидер

Промяната в компанията се случва в доста труден период, в който очакваната печалба за годината е пониска от отчетената през 2005 г. Прогнозите са за печалби от 3.7 млрд. USD за фискалната година. В сравнение с 30 януари 2007 г., един ден преди Майкъл Дел да се завърне в компанията, като освободи дотогавашния изпълнителен директор Кевин Ролинс, акциите на компанията са загубили 40% от стойността си. Това число отразява несигурността на Уолстрийт по отношение стратегията на Майкъл Дел. "Трудно е да се каже, че Дел дойде и спаси компанията, както Стив Джобс направи с Apple в такъв момент", коментира Джейсън Ноланд, анализатор в инвестиционната банка Robert W. Baird.

Пазарът на потребителска техника е доста лош към всички освен към Apple, а

Dell направи няколко грешни стъпки. Един от провалите беше лаптопът от висок клас Adamo. Той струваше 2000 USD и преди две години стартира с доста сериозна рекламна кампания, но така и не успя да привлече много купувачи. Миналия месец пък тексасците спряха странния 5-инчов таблет Streak. В същото време гигантите сред корпоративните клиенти като IBM, Cisco, Oracle и HP вече сложиха ръка върху продажбите на дата центровете за големия бизнес.

Стратегическо пренасочване

Dell залага на компании, които са по-чувствителни на тема цена и имат между 100 и 5000 служители, с което смята, че може да стои далеч от обсега на най-големите си противници, докато в същото време избягва разходите и риска от това да следва капризите на частните клиенти.

Шефът на отдела за сливания и придобивания в Dell Дейвид Джонсън казва, че скорошните придобивания на компании като Compellent Technologies и Force10 Networks ще позволят на Dell да предложи

на досегашните си клиенти технология за преместване, съхраняване и анализиране на техните данни. За клиентите ще бъде по-лесно да купят тези услуги директно от Dell, казва той, отколкото от препродавачи по методите на IBM, HP и Cisco. Директният подход означава "ние ще получим по-голяма печалба, но това, което получава клиентът, също ще бъде повече", казва Джонсън.

На фронта със смартфоните и таблетите компанията възнамерява да използва софтуера на Windows и Google Android заедно със собствен софтуер за сигурност, който да пази корпоративните данни отделно

от личните приложения на потребителя - ход, който се стреми да привлече внимателните IT директори.

И все пак

Въпреки всички придобивания Dell изостава или изцяло отсъства от пазарите на повечето високопечеливши корпоративни технологии, които се радват на високо търсене, като софтуер за анализ на данни или пък "облачните" технологии. В същото време през първата седмица на септември IBM придоби две компании за анализ на данни, а през август HP купи компанията за корпоративно търсене Autonomy. Облачните услуги на Amazon, Microsoft и

други заместват традиционните продажби на сървъри.

И точно тук идва моментът, в който репутацията на Dell изиграва лоша шега. Джейсън Ноланд казва, че повечето корпоративни клиенти търсят продавачи от по-висок ранг, докато Dell не може да се похвали с това. "Те са нискобюджетният продавач", казва Ноланд.

Джонсън признава, че промяната на репутацията на Dell ще изисква продължителни усилия. "Да промениш представата за една компания отнема време", казва той. Майкъл Дел не се притеснява да чака и казва: "Мисля, че 46 значи все още доста млад."

Илия Темелков

10

► различни компании придобиха Dell, за да предлага на клиентите си технология за преместване, съхраняване и анализиране на данни

Обратно изкупуване Още 5 млрд. USD за акции

► Dell гобави 5 млрд. USD към програмата си за обратно изкупуване на акции, съобщи Bloomberg миналата седмица. От компанията посочват, че това се дължи на съживяването на паричните им потоци.
► Тази сума се гобавя към

2.16 млрд. USD, които останаха от отпуснатите за същата цел пари през второто тримесечие. През първото полугодие тексаската компания изхарчи 1.6 млрд. USD за обратно изкупуване.
► Промените в политиката на Dell, сред които намаляване на разходите и фокусиране върху по-печелившите клиенти и продукти, помогнаха на компанията да повиши

наличността и инвестициите си до рекордните 16.2 млрд. USD в края на последното тримесечие.
► През август компанията обяви, че оперативните приходи ще се увеличат с до 23% за фискалната година, с някои изключения. Това е увеличение спрямо предишната прогноза за повишение от 18%.
► Акциите на компанията са се увеличили с около 6% тази година.

Българка поема сегмента “детско хранене” в Nestle за Чехия и Словакия

Катерина Върбанчовска-Христова е човекът, който поема отдел “Детско хранене” в Nestle за пазарите в Чехия и Словакия.

Преди да поеме новата си позиция, Катерина Върбанчовска изпълнява длъжността национален бизнес мениджър “Детско хранене” от 2009 г. Според компанията тя успешно ръководи бизнеса на Nestle с детски храни в България. За кратък период тя развива бизнеса в този сегмент и разширява портфолиото от предлагани в България продукти.

Професионален опит

Катерина започва кариерата си в “Нестле България” АД през 2000 г. Близо 11 години тя заема различни маркетинг позиции в подразделението на “Нестле” за храни за животни

За компанията

► Nestle е международна компания за производство на хранителни продукти и безалкохолни напитки, основана през 1866 г. Тя е на българския пазар от 1994 г. и предлага продукти с марките “Мура”, KIT KAT, Lion, Nestle - шоколади, шоколадови бонбони и шоколадови бисквити, бисквити “Житен гар”, аерошоколад LZ и др.

► През последните години компанията разширява основния си бизнес и гама от продукти. “Нестле България” АД е един от най-големите инвеститори на българския пазар в сферата на хранителната промишленост.

“Пюрина” в България и Италия, както и в отдела “Детско хранене”.

През 2004 г. Върбанчовска е бранд мениджър на “Пюрина”, а през 2008 г. става старши бранд мениджър за същия бизнес в България.

От 2009 г. досега Катерина управлява отдел “Детско хранене” само в

България и екипите “Маркетинг”, “Медицински представители” и “Търговска сила”.

Образование

Върбанчовска има магистърска степен по финанси от Университета за национално и световно стопанство в София, както и MBA в Сити Юнивърсити. □

Даниел Бенеш оглави CEZ

Даниел Бенеш е новият главен изпълнителен директор и председател на борда на директорите на чешката енергийна компания CEZ.

Той заема мястото на Мартин Роман, който ръководи компанията в продължение на седем години, но изненадващо подаде оставка миналата седмица. До този момент Бенеш беше вторият човек в CEZ и заемаше поста заместник-председател на управителния съвет и изпълнителен директор.

Според анализатори смяната в ръководството не се очаква да доведе до съществена промяна в стратегията на компания-

та, тъй като 41-годишният Бенеш се смята за дясната ръка на Роман.

Пред Бенеш обаче стои задачата да спре свиването на печалбата и да започне разширяването на атомната централа в Темелин, както и други ядрени проекти в Чехия и Словакия за 28 млрд. USD.

Роман остава в компанията като председател на надзорния съвет.

Професионален опит

Бенеш работи за CEZ от 2004 г. насам. През 2005-а влиза в борда на директорите, а две години по-късно поема оперативното уп-

За компанията

► Международната енергийна компания ЧЕЗ Груп поддържа и доставя ток в Западна България. Тя е и собственик на ТЕЦ “Варна”. Групата ЧЕЗ притежава 67% от електроразпределителното дружество “ЧЕЗ Електро България”, а останалите 33% на българската държава в лицето на министерството на икономиката.

► Друга компания на групата е “ЧЕЗ България” ЕАД, която фокусира дейността си върху инвестиции в основни активи за подобряване на качеството на доставяната електроенергия.

► ЧЕЗ е най-голямата листвана на борсата корпорация с пазарна капитализация от 22.5 млрд. USD.

равление на компанията.

Образование

Той е завършил Минно-техно-

логичния институт в Острава и е работил в търговския отдел на групите Bohemiacoal, Hedviga и Tchas. □

Кирил Хаджидинов е новият маркетинг директор на “Белла България”

Кирил Хаджидинов стана новият маркетинг директор на “Белла България”. Той ще отговаря за развитието на маркетинговата стратегия на портфолиото на компанията.

Професионален опит

Хаджидинов има над 10-годишен опит в областта

на маркетинга на бързооборотни стоки в страната и чужбина. Отговарял е за маркетинг стратегиите на “Хайнекен”, “Юниливър България”, “Юниливър ЮИЕ”, “Данон Румъния”. Преди да стане част от екипа на “Белла България”, е бил маркетинг директор в “Данон България”. Член е на Българската асоциация

на рекламодателите.

Образование

Кирил Хаджидинов е магистър инженер от Техническият университет в София. Владее английски, руски и румънски.

Лично

Семеен, с две деца. Обича плуването. □

За “Белла България”

► “Белла България” (www.bella.bg) е една от най-големите компании от хранителната индустрия. Притежава портфолио от над 200 продукта, които произвежда в осем преработвателни предприятия.

► Освен в България компанията има търговска структура в Румъния и дистрибуторска мрежа в Гърция. Експортът ѝ покрива четири континента.

Самоконтролът - най-важното умение в офиса

Почти всичко, което хората мислят за самообладанието, е погрешно

Самоконтролът е възможността да кажеш "не" на изкушението и да предприемеш последователни действия въпреки трудността на дадено предизвикателство. В основата си самообладанието изисква способност да отложиш удовлетворението. Най-често това се нарича дисциплина или воля, пише блогърът Тони Шварц в Harvard Business Review. Без самоконтрол не можем да постигнем почти нищо действително качествено. А често не обръщаме достатъчно внимание на това умение.

Шварц твърди, че почти всичко, което хората мислят за самоконтрола, е погрешно. Повечето от нас предполагат, че единственият начин да устоиш на импулсите си или да издържиш на напрежението е да стиснеш зъби, да склочиш вежди, да калиши нервите си и да изгърпиш мъжки. Всъщност е точно обратното.

През последното десетилетие Шварц развива компанията The Energy Project, която помага на хората и организациите да подобрят устойчивостта на постигнатите резултати, което се дължи най-вече на системно упражняване на самоконтрол.

Горивото

Горивото за самообладанието е енергията. Всеки от нас има резервоар от енергия, с чиято помощ върши работата си, твърди Шварц. Всяко действие, което изисква самоконтрол, постепенно изчерпва този резервоар, независимо дали го използвате, за да откажете парче торта, да се съсредоточите напълно върху труден проблем или да останете спокойни, когато ви провокират.

"Липсата на самоконтрол е основната социална патология на нашето време", твърди Рой Баумайстер, който е преподавател по психология в Университета на щата Флорида и изучава самообладанието от повече от две десетилетия. Наскоро той публикува нова книга - Willpower ("Воля"), в съавторство с журналиста от New York Times Джон Тийрни.

Умението да се владееш те прави изключително конкурентоспособен, твърди Шварц. Има три начина да го тренираш и всеки от тях зависи от

Най-голямата тайна за самоконтрола е да изградите нещо като ритуали - прецизно поведение в определено време, което да стане автоматично и да не източва енергия

Цивилизацията напредва чрез увеличаване на броя важни операции, които извършваме без съзнателна мисъл

Алфред Норт Уайтхед,
английски математик

Най-подходящо е да вършим най-трудната си работа сутрин, когато енергийните ни резерви са най-високи, а броят на потенциалните разсейващи фактори е по-нисък

управлението на енергията. Можем умишлено да увеличим енергията, с която разполагаме, да я използваме по-ефективно, както и да я зареждаме по-редовно и целенасочено.

Стратегическо хранене

Стратегическото хранене

според Шварц е основният начин за увеличаване на енергията за самоконтрол. Честото хранене - от пет до шест пъти на ден - ни предоставя редовни дози от глюкоза, която е основният източник на енергия за тялото. Тя ни служи най-добре, когато ядем храни с нисък гликемичен индекс, напри-

мер протеини и сложни въглехидрати, които в сравнение със захарите и простите въглехидрати осигуряват постоянен източник на енергия.

Физкултура

Физическите упражнения са вторият начин за повишаване на енергията. Най-полезни са тези,

които развиват сърдечно-съдовия капацитет и тренират физическата ни издръжливост дори при високо напрежение.

Можем също да увеличим способността си за самоконтрол, като използваме енергията си по-ефективно и изразходваме резервоара по-бавно.

Ако използвате енергията си в точния момент, по правилния начин и в ограничени количества, ви остават повече сили за самоконтрол. Например най-подходящо е да вършим най-трудната си работа сутрин, когато енергийните ни резерви са най-високи, а броят на потенциалните разсейващи фактори е по-нисък.

Презареждане

Според Шварц най-подценяваният начин за увеличаване на самообладанието и ефективността е честото презареждане на енергията. Например изследователят Андерс Ериксон е доказал, че най-продуктивните хора спят с два часа повече на нощ от останалите - най-малко осем часа в сравнение с малко над шест часа при средния американец.

Дори една 20-30-минутна следобедна дрямка може сериозно да презареди енергията ви и да увеличи способността ви за съсредоточаване и управление на емоциите в следващите няколко часа.

Ритуали

За самоконтрол

Иронията е, че колкото повече съзнателни усилия изразходвате в изграждане на ново поведение, толкова повече воля и дисциплина използвате - което всъщност източва енергийния ви резервоар. А това увеличава вероятността да се върнете към старото си поведение.

Ето защо най-голямата тайна за самоконтрола е да изградите нещо като "ритуали", както ги нарича Шварц, тоест много прецизно поведение в определено време. Целта е то да стане автоматично, така че вече да не източва резервоара и да не подкопава способността ви за самообладание.

Можете да изградите силни ритуали за всичко - от времето, в което вършите най-важната си работа, през начина, по който реагирате, когато ви предизвикват, до часа, в който загасявате лампата вечер, твърди Шварц.

"Цивилизацията напредва", твърди математикът Алфред Норт Уайтхед, "чрез увеличаване на броя важни операции, които извършваме без съзнателна мисъл."

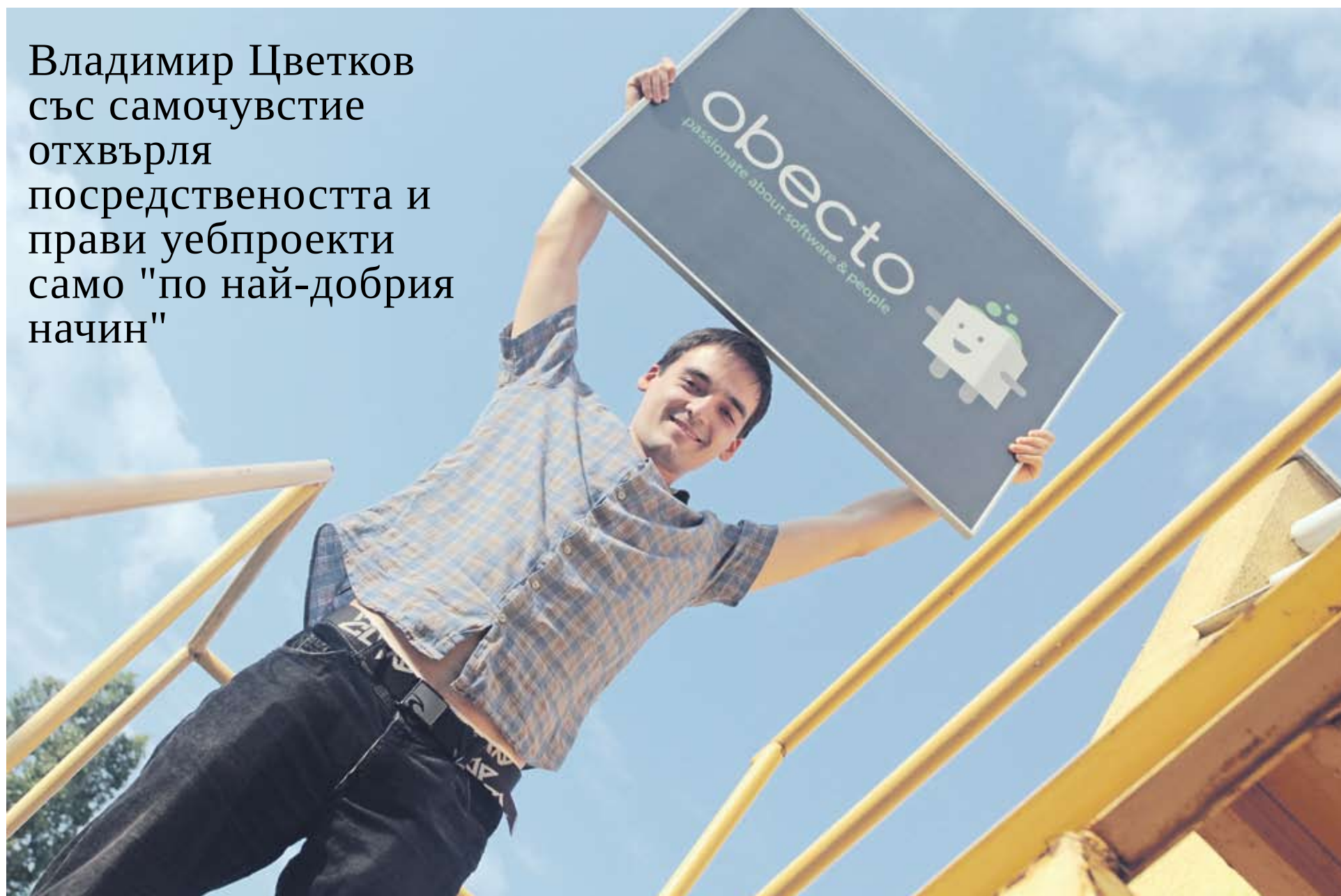
Теогора Мусева

КЛУБ NEXT GENERATION

Извън поточната линия

Владимир Цветков със самочувствие отхвърля посредствеността и прави уебпроекти само "по най-добрия начин"

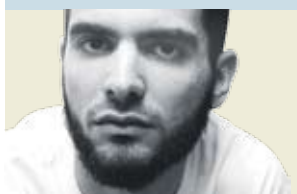

Да намериш две еднакви ИТ компании е доста трудна задача. Обединява ги обаче едно - хората в тях ще те убедят, че наистина можеш да изпитваш удоволствие от работата си. Офисът на Obecto е класически за сектора - електрониките имат числено преимущество над хората. Йерархията е само формална, екипът прилича по-скоро на семейство и никак не е трудно да се почувстваш добре дошъл.

Правилните съсед

"Винаги съм мечтал да се занимавам с компютри", споделя Владимир Цветков. Няколко часа, прекарани "в компанията" на компютъра на негов съсед преди 15-ина години, се оказват достатъчни, за да събудят интереса му. От друга съседка пък научава, че в Националната природо-математическа гимназия (НПМГ) се учи информатика, и хобито придобива още по-сериозни измерения. "Компютърът е инструмент, с който интуитивно можеш да правиш всичко за разлика от всичко друго, което изисква много

Ангел Симитчиев
angel.simitchiev@pari.bg

инфраструктура", обяснява ИТ специалистът.

След НПМГ идва бакалавърската степен по информатика в Софийския университет. "Докато учех, не си представях, че мога да работя, както правят повечето от колегите ми сега. Въпреки това се занимавах с много други неща, например карах кьнки и ходех на състезания по света." Когато завършва, Владимир издържа две седмици и решава да си намери работа.

Старт 1/2

В края на 2005 г. Gameloft, най-голямата и успешна компания за мобилни игри по това време, отваря свой клон в България и Владимир става част от нея. Той

прекарва четири месеца там и след като фирмата пуска играта Sexy Manga Poker, върху която работи, той напуска. "Търсех среда, в която по-скоро мен могат да ме научат на нещо, да бъда заобиколен от по-опитни хора, за да попия от тях." В ИТ бранша всички явно са свързани - тогавашният му студио мениджър сега е част от екипа на Obecto. "Размяна на експертност и авторитети", смее се Владо.

Още докато е в Gameloft, Владо чува за Gugga, софтуерна компания за интернет приложения. Голяма част от хората в компанията се оказват негови връстници и автори на книга за .NET Framework средата. И Владо отива при тях. "Бяха малка компания, но правеха доста впечатляващи неща. Беше интересно да попаднеш в среда, в която чувстваш, че едва ли не от теб зависи бъдещето на компанията."

В Gugga Владимир среща сегашния си партньор Тодор Колев. Още тогава започват да прокарват и развиват свои идеи, но това

не променя нищо за тях и си остават само служители във фирмата. Този корпоративен шамар и няколко курса по предприемачество довеждат до създаването на Obecto.

Старт 2/2

Obecto започва през 2008 г. Компанията се занимава с изработването на уебприложения с високо ефективни интерфейси. Основната й цел обаче е изграждането на екип от хора, които покрай работата за клиенти да развиват още и още идеи. В първата година от съществуването си компанията обслужва клиенти с ясни и конкретни желания, за които изработва проект и им го продава.

Впоследствие на екипа му става скучно от аутсорсинга и се пренасочват към клиенти без ясни идеи, които търсят по-скоро партньорство и консултация за създаване на далеч по-комплексни и индивидуални проекти.

А проектите, с които се занимава или се е занимавала Obecto, са коренно различни един от друг. Най-

Визитка

Кой е Владимир Цветков

► Владимир Цветков (28 г.) е съосновател и партньор в софтуерната компания Obecto. Има бакалавърска степен по компютърни науки и е магистър по софтуерно инженерство в Софийския университет. На сегашната си позиция е от близо три години. Загълженията му във фирмата варират от програмиране, управление и развитие на проекти през комуникация с клиенти до тренинзи и консултации. Той е сред финалистите на Next Generation 2011.

новите от тях са платформа за видеоконференции, която успешно е понесла събитие с над 250 000 души, но може да се използва и за обучение от професионални шахматисти или например от гледачки на карти таро.

Владимир разказва, че един от любимите му настоящи проекти е поръчан от швейцарска компания, която преработва биомаса във въглища. За тях Obecto създава приложение за поддръжка на заводите на фирмата. Софтуерът е свързан със сензори и графично дава цялата нужна информация, която е необходима на служителите, за да контролират и управляват завода. "Проектът е интересен не

само защото е техническо предизвикателство, а и защото е свързан с някакъв вид дейност, осигуряваща устойчиво развитие", обяснява ентузиазма си Владимир.

Решение за всеки проблем

Един от последните проекти на Obecto е сайтът за набиране на персонал Pool Talent. Като част от ИТ бранша, на компанията не са чужди проблемите с намирането на подходящ персонал. "Стандартният начин с обява и кандидатура не ни свърши работа. Не успяхме да работим и с агенциите за набиране на хора. Направихме проуч-

„Стандартният начин (за намиране на персонал) с обява не ни свърши работа. Не успяхме да работим и с агенциите за набиране на хора. Оказа се, че добрите специалисти не си търсят работа активно

„Мощта на софтуера е в това, че ти позволява да решиш адски сложни проблеми, ако се абстрахираш от трудността им

„Проблемът с българските клиенти не е финансов. Българският бизнес не държи нито на качеството, нито на дизайна. Фирмите искат продукт за минимум пари, който не върши дадена задача по най-добрия начин, а просто функционира

СНИМКИ ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

ване и се оказа, че добрите специалисти не си търсят работа активно." С други думи, ИТ специалистите не биха отказали по-добра оферта за работа, но не биха си я потърсили сами.

Така Pool Talent се явява решение на индивидуален за фирмата проблем, който пък се харесва и на други компании. Сайтът предлага една по-различна платформа за търсене на работа, според която перфектни кандидати не съществуват. Критериите, по които се оценяват хората, не са в абсолютни стойности, а в тегло. Коего дава много по-реалистична картинка както на фирмите, така и на самите кандидати за работа.

Организация

А от какви хора има нужда Obecto? "Ако отвориш сайт за работа, ще видиш, че се търсят само тясно специализирани професионалисти." Владимир обяснява, че фирмата му има нужда от точно обратното - софтуерни специалисти, които могат и искат да правят всичко. "Всеки проект в компанията се разглежда като нов проблем, който може да се раздели на множество вече познати малки проблеми, и така до безкрайност." Той обяснява, че тук идва ползата от хората, които перфектно познават основите на технологията. "Това е мощта на софтуера - позволява ти да решиш адски сложни проблеми, ако се абстрахираш от трудността им", допълва той.

Алтернативното отношение все пак е успяло да привлече достатъчно хора във фирмата, които работят

по достатъчно дългосрочни проекти, които да позволят на компанията да съществува, за да развива още нови и нови идеи. "Винаги можем да се превърнем в поредната убадчийска компания, която да бъде проекти. Тогава ще нараснем изключително бързо, ще наемем 80 души, ще плащаме стандартните заплати на всички и ще имаме една поточна линия. А мозъците отгоре ще лапаме печалбата."

Печалбата на Obecto отива за развитието на компанията. Всички партньори са на заплати, които не се различават чувствително от тези на останалите им колеги. "По-скоро се стареем да стимулираме хората да се научат да правят това, което ние можем", обяснява Цветков. Така идеите и ценностите на Obecto ще се запазят дори ако създателите й решат да напуснат компанията. Всички във фирмата знаят, че няма граници пред никой. "Искаш да поемеш отговорност или да въведеш нещо ново в компанията - заповядай", допълва Владимир.

Клиенти

На първата ни среща през май Владимир ми обяснява, че клиентите научават за Obecto от уста на уста. Той ми обяснява още, че са направили проучване и са се отказали от маркетингова компания, защото щели да получат прекалено много поръчки. Сега е септември, Obecto са пуснали нов сайт и прогнозите им за "опашка от клиенти" са се изпълнили.

Obecto не работи с български фирми. Може би Pool

Talent ще привлече интереса на местни компании, но според Цветков те ще бъдат основно клонове на големи чуждестранни бизнеси. "Проблемът с българските клиенти не е финансов, нито се дължи на липса на интерес", обяснява Владимир. "След всички разговори с потенциални партньори ни стана ясно, че българският бизнес не държи нито на качеството, нито на дизайна. Фирмите просто искат продукт за минимум пари, който не върши дадена за-

дача по най-добрия начин, а просто функционира."

Тези почти идеологически разногласия са вероятно причината Obecto да работи само за чуждестранни компании - такива със стартиращ бизнес и идеи, които се оформят. "Имахме сблъсък с американския бизнес, който не търси дългосрочно партньорство, а иска да експлоатира другата страна. Ние сме европейска страна, с европейски цени. Не сме най-нисшата каста в Индия."

Бъдеще

Владимир обяснява, че Obecto няма "петилетен" план или конкретни измерими цели, като финансови резултати например. "Имаме бъдеще само ако екипът и клиентите ни са щастливи." Като част от ИТ бранша, бъдещето на компанията е немислимо и без разширяване на технологичния спектър на дейността. Клиентите менят изискванията си и развитието, без да си в крак с новите технологии

и устройства, е немислимо.

Obecto зависят в огромна степен и от генерирането на нови и нови идеи. Затова Владо обяснява, че доста често прекарва свободното си време зад компютъра, за да учи нови неща. Явно е оптимизирал добре личните си интереси, защото, кипейки от скромност, ми обяснява, че няма нещо, към което да е проявил интерес и да не е било ползотворно за компанията. **П**

Мнение

Владимир е един от малкото български програмисти на топниво

С Владо работим от около четири-пет години. Най-силната му черта е изключителният му педантизъм. Той е много стриктен по отношение на качеството и освен това навреме завършва всеки проект, който е започнал по всички стандарти. В развитието си всеки достига до един етап, от който е много трудно да продължиш нагоре. Владимир е от малкото програмисти в България, които не просто са много

Тодор Колев,
основател и изпълнителен директор, Obecto

„Най-силната му черта е изключителният му педантизъм

добри, а са на топниво. Когато се разсее обаче, започва да си тананика прекалено много, което е особено дразнещо, когато си тананика дъбстеп.

МАВЗОЛЕЯТ НА КОМУНИЗМА

Българското изкуство от тоталитарната епоха от днес има свой покрив

► Петолъчката от бившия Партиен дом в София посреща посетителите в двора на музея. Преди това тя стоеше изоставена на гърба на Централната баня

Маркс, Ленин, Сталин и много други учители и лица на социализма днес намериха подобаващото, отредено им от историята място в българското демократично съвремие - онова място, което бившата Народна република България отдавна трябваше да им предостави. Става въпрос за новия Музей на социалистическото изкуство, който се открива в кв. "Дианабад" в София. Докато дискусиите "за" и "против" демонтирането на Паметника на Съветската армия си останаха в сферата на идеите, много от свалените вече негови побратими монолити, живописни картини и много други произведения на изкуството намират място в своеобразния мавзолей на комунизма.

Добре гошъл, гругарю!

Още с влизането в двора на музея те посреща огромната петолъчка, която някога се извисяваше над Партийния дом в София. И те подготвя за необичайно изживяване. За някои - многозначително завръщане, за други - досег с нещо несрещано и чуждо.

Изобилието от скулптури, бюстове и монолити те респектира от пръв поглед и мигновено се усещаш малък, обграден от огромните фигури. Там са Георги Димитров, Ленин... Мястото действително пресъздава силата на онова време и чувствата, които тези лидери са пораждали у масите: страхопочитание, вяра в бъдещето, а понякога скръб, гняв.

Музеят

Музеят отваря врати днес. Привърженици на социалистическото творчество, любители на изкуството или просто интересувачи се вече могат да разгледат и

да оценят изложените експонати.

Домът на социализма разполага със 77 произведения на монументалната скулптура, 60 произведения на живописа и 25 творби на кавалетната пластика. На територията на изложбената зала е разположена и видеозала, в която ще бъдат прожектирани филми отпреди 10 ноември 1989 г., както и документални репортажи, използвани от тоталитарната машина с пропагандна цел.

Любителите дори могат да пият чаша кафе в кафенето, което ще отвори врати до изложбената зала на музея. А за най-впечатлените има магазин за сувенири, предлагащ автентични символи, книги, монети от онова време, както и репродукции от нашето съвремие.

Новата сграда се отличава и с произведения с висока художествена стойност, датиращи от първите години след 9 септември 1944 г. Скулптурният парк ще бъде допълван с течение на времето, а много от експозициите в интериорната зала ще бъдат обогатявани и периодически сменяни. Така ще бъдат представяни различни виждания за онази недалечна епоха.

Много от картините са притежание на Националната художествена галерия, както и на Министерството на културата. Високите над три метра статуи са събирани основно от площади в провинциалните градове.

В сградата на новия музей ще се помещават и регионалният център под егидата на ЮНЕСКО за опазване на нематериалното културно наследство на Югоизточна Европа, Националният институт за недвижимо културно наследство (НИНКН), ансамбъл "Филип Кутев" и др.

Владислав Рашков

► Срег скулптурите често присъстват партизански или тругови сюжети

► Логото на музея съчетава силуетите на Георги Димитров, Ленин и Сталин

77

► са изложените монументални скулптури в музея

60

► са произведенията на живописата

► Към музея ще има и магазин за сувенири

СНИМКИ
МАРИНА
АНГЕЛОВА